

Årsrapport 2022

Innhold

Lederen har ordet	3	NOBA – Norwegian BioArt Arena	28
2022 i nøkkeltall	4	Utstillinger, workshop og arrangementer i 2022	28
Vitenparken i tall	5	Vitenskapshistorisk samlingsforvaltning	31
Nøkkeltall besøk	5	Forskning og Utvikling	34
Hvem har brukt Vitenparken som fysisk arena?	6	Nature in your face	34
Årsregnskap	8	Sustainable Eaters	35
Synlighet og medieoppmerksomhet	10	GreenSmart	35
Stiftelsens styre og ledelse	11	Cultivating public spaces	35
Vitenparkens tilbud i 2022	12	Visuell identitet	36
Tilbud til skoler og barnehager	12	Samarbeidspartnere og støttespillere	37
Andre pedagogiske arrangement og tilbud	17	Frivillig innsats	39
Tilbud og aktiviteter for fritidsgjester	23	Vitenparkens venner	39
Andedammen café og restaurant	25	Inspire To Action AS – digital strategi	40
VitenVerden – Vitenparkens utstilling	26	Takk	41

Lederen har ordet

Vitenparken skal være en nasjonalt ledende viten – og opplevelsessenter for mat, miljø og klima som fremskynder det grønne skiftet og stimulerer utviklingen av bærekraftig, grønn økonomi. Vitenparken forløser grønn kunnskap, forskning til nytte for samfunnet og naturfagsinteresse, ved hjelp av kreativ, nyskapende forskningskommunikasjon, vitensenterdidaktikk, kunst og kultur.

Ved begynnelsen av 2022 og slutten av pandemien hadde vi mange spørsmålstegn med tanke på hvordan året ville utviklet seg. Når vi sitter med fasiten, kan vi slå fast at mange følte behov for å komme sammen etter to år med restriksjoner og begrensninger og rekordmange fant veien til Vitenparken.

2022 er også året hvor vi har startet opp arbeidet med å utvikle en ny strategi for det kommende tiåret for Vitenparken. Det arbeidet har vi startet langsomt opp, for å ha tid og rom til å «finne oss selv» etter pandemien og utforske hva som er forbigående endringer av vaner, og hva som er varige endringer i våre rammevilkår. Denne spennende prosessen fortsetter med mål om å ferdigstille en ny strategi for Vitenparken i 2023.

Med en vekst på 50% i besøkstall i forhold til før pandemien har det til tider gått hett for seg. De ansatte har tatt ansvar og med lagånd, dugnad og ekstrainsats fra mange ansatte har Vitenparken kommet svært godt ut av 2022. Våre mange gode gjester, venner og støttespillere har gjort de gode resultatene mulig og vi er takknemlige for hver og en som har tatt turen til Vitenparken i 2022.

Solveig Arnesen
Administrerende direktør

2022 i nøkkeltall

123 267

fysisk besøkende
til Vitenparken i Ås

17 496

skoleelver og fritidspublikum
i oppsøkende virksomhet

31,2 årsverk

38 fast

45 deltid og
ekstrahjelp

kr

35,5 millioner
i omsetning, med
et resultat i 0

over 8 000

enkeltbrukere har
benyttet seg av
digitale læringstilbud

Vitenparken i tall

Nøkkeltall besøk

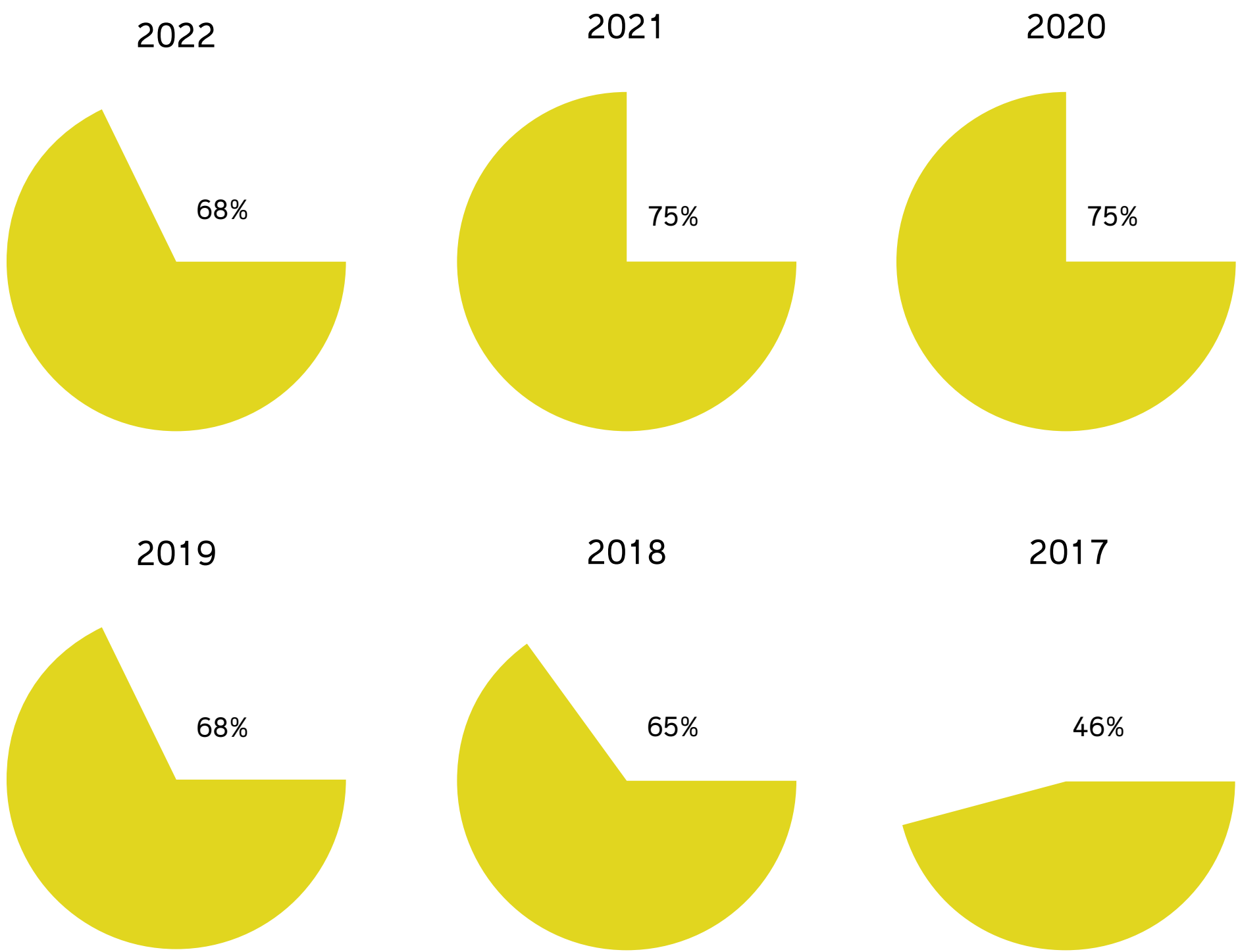
Totalt besøkstall per 31. desember 2022 viser et besøkstall på 123 267 besøkende. Vårt mål for året var 80 000 gjester, noe som ville tilsvare samme nivå som før pandemien. Med over 120 000 har vi langt overgått våre målsetninger.

123 267 besøkende
per 31. desember 2022
80 000 var vårt mål

Vitensenterrelatert besøk som andel av totalt besøk

Vitensenterrelatert besøk innebærer elever i skoletiden, samt barn, ungdom og familier i fritidssammenheng. Øvrig besøk er konferansebesøk i profesjonell sammenheng.

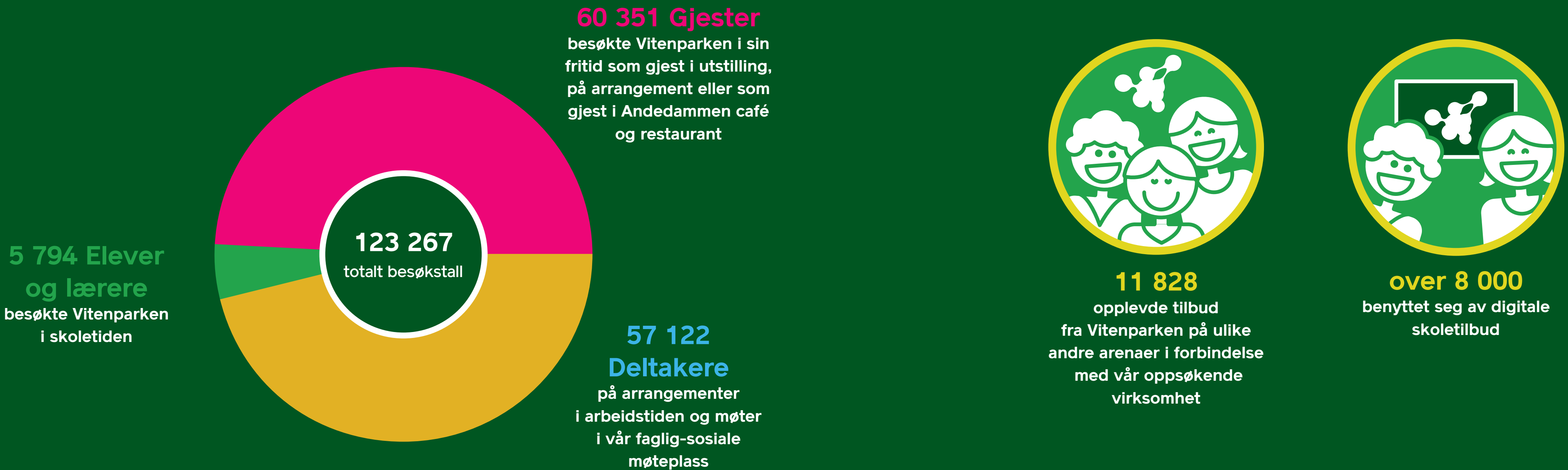

Hvem har brukt Vitenparken som fysisk arena?

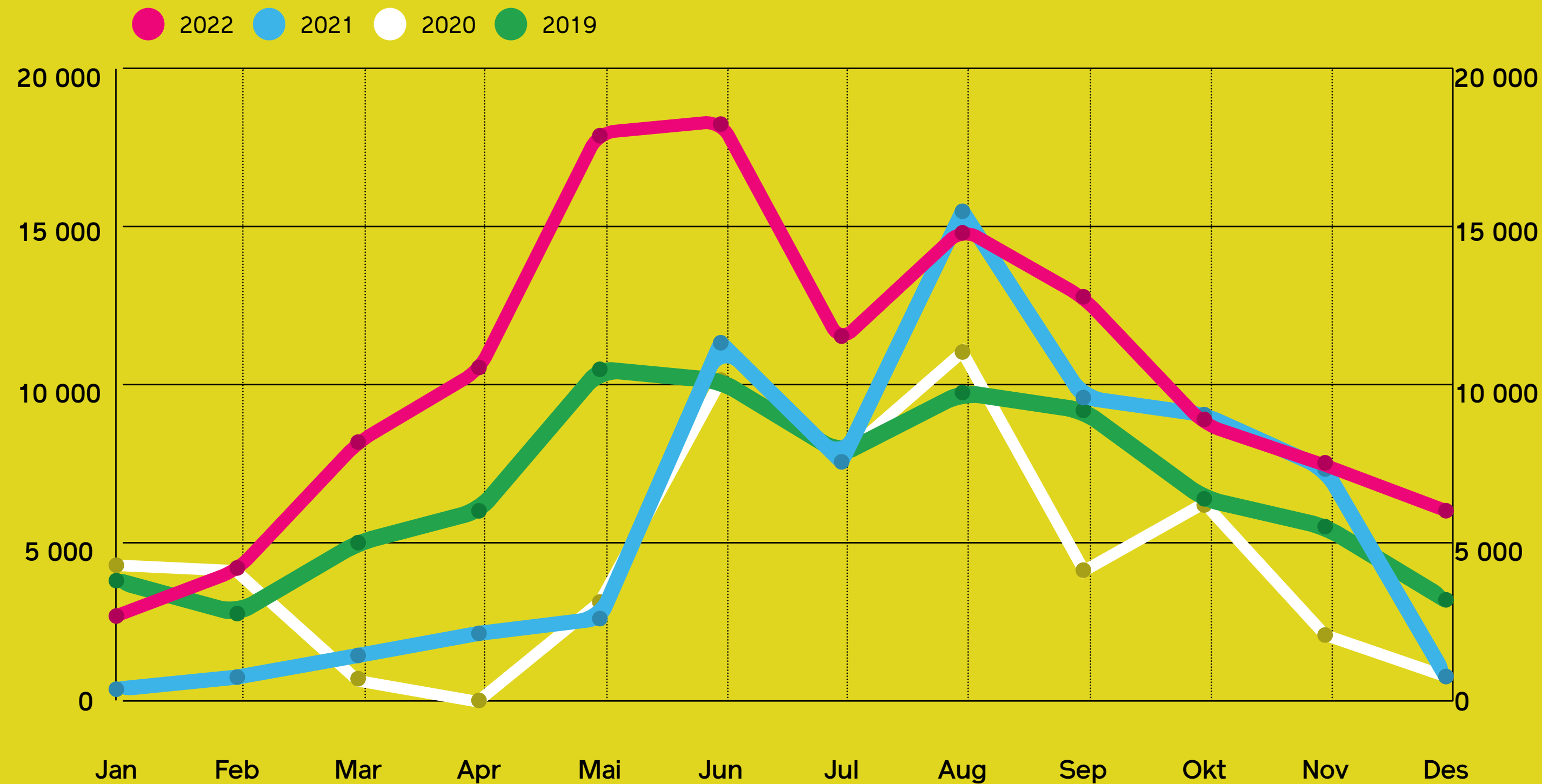
Godt over 120 000 gjester besøkte Vitenparken fysisk på Ås i 2022. Av disse var 5 794 elever og lærere som besøkte Vitenparken i skoletiden, 60 351 gjester besøkte Vitenparken i sin fritid som gjest i utstilling, på arrangement eller som gjest i Vitenparken Kafé. De øvrige har besøkt Vitenparken som deltakere på arrangementer i arbeidstiden og møter i vår faglig-sosiale møteplass. I tillegg til de som har besøkt

Vitenparken fysisk på Ås har 11 828 opplevd tilbud fra Vitenparken på ulike andre arenaer i forbindelse med vår oppsøkende virksomhet og ytterligere over 8000 benyttet seg av digitale skoletilbud. Under pandemien så vi at fordelingen mellom vitensenterrelatert publikum og profesjonelt publikum endret seg. Andel vitensenterrelatert besøk gikk opp, når det totale besøkstallet gikk ned og konferansegjestene uteble

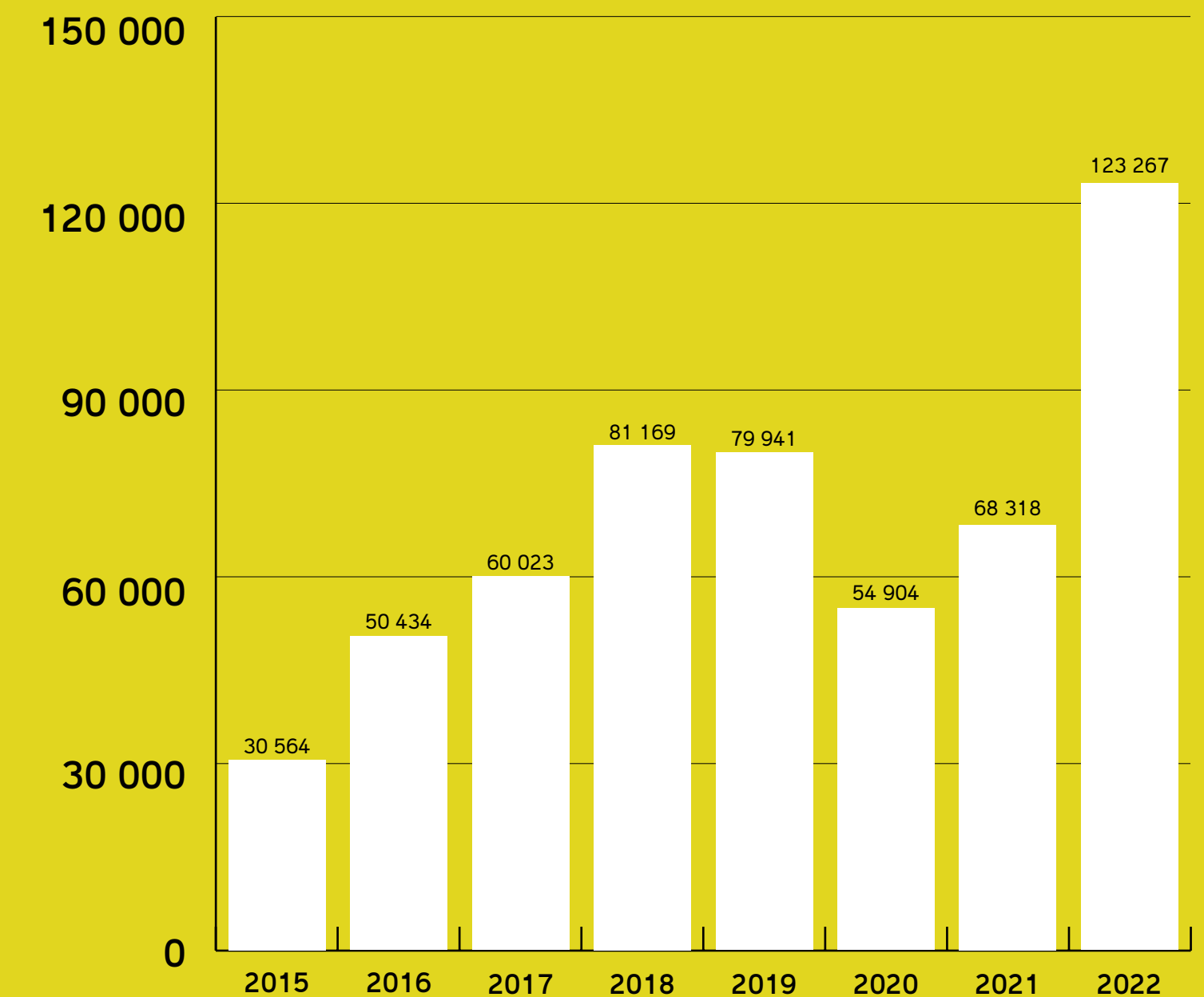
mens vi hadde sterke restriksjoner. I 2022 er fordelingen mellom vitensenterrelatert besøk omtrent den samme som 2019, siste hele år før pandemien. Det vitensenterrelaterte besøket har likevel økt, fordi det totale besøkstallet har økt med ca. 50% fra 2019 til 2022.

Utvikling i besøk per måned

Utvikling i besøk per år

Årsregnskap

Driftsinntekter	2022	2021	2020	2019
Offentlige driftstilskudd	10 525 000	9 100 000	7 500 000	7 283 000
Offentlige tilskudd / prosjekter og arrangementer	7 826 405	12 163 717	6 731 828	4 015 803
Private tilskudd/prosjekter og arrangementer	1 951 402	250 108	519 041	1 368 462
Gave- og sponsorinntekter		743 107	457 500	955 000
Oppdragsinntekter		650 000	1 000 000	1 970 000
Andre egne inntekter	13 841 749	8 259 597	7 089 072	8 574 494
Overførte prosjektinntekter fra tidligere år	2 126 371	1 970 168	1 152 536	1 406 894
Overførte prosjektinntekter til senere år	-745 658	-1 500 000	-2 181 340	-1 568 608
Sum driftsinntekter	35 525 265	31 636 697	22 268 638	24 005 045

Driftskostnader	2022	2021	2020	2019
Personalkostnader	21 139 859	15 998 043	13 566 561	14 786 834
Varekostnader	3 303 109	2 432 369	1 991 561	2 526 934
Andre driftskostnader	11 088 951	12 834 790	6 465 360	6 690 790
Sum driftskostnader	35 531 919	31 265 202	22 023 482	24 004 557
Finansposter	-6 654	-5 489	-3 604	-488
Driftsresultat	0	366 006	241 552	0

Balanse

EIENDELER	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Anleggsmidler	5 288 204	3 749 343	1 977 909	1 629 230
Omløpsmidler	5 556 030	7 079 345	11 299 458	5 814 870
Sum eiendeler	10 843 935	10 828 688	13 277 367	7 444 100
Egenkapital & Gjeld	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Egenkapital	2 363 828	2 303 727	1 937 720	1 696 168
Kortsiktig gjeld	8 480 107	8 524 961	11 339 647	5 747 932
Sum egenkapital og gjeld	10 843 935	10 828 688	13 277 367	7 444 100

Synlighet og medieoppmerksomhet

2022 kunne vi endelig operere i et normalår igjen, noe som medførte til økt aktivitetsprogram og økt oppslutning og etterspørsel fra markedet.

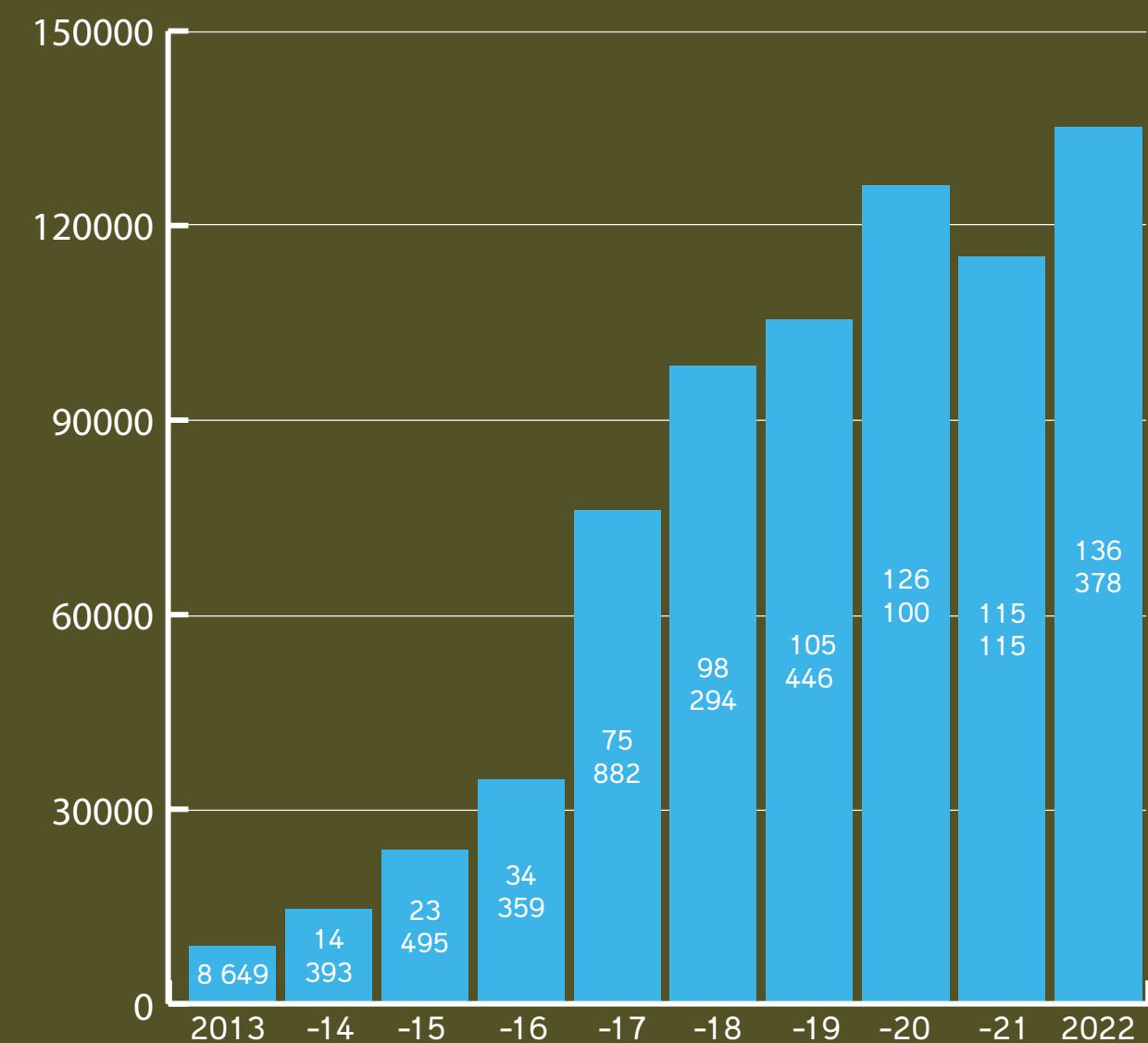
Kommunikasjonsavdelingen har fått på plass betydelig med gode rutiner for markedsføringsrutiner og en bærekraftig arbeidsfordeling som ser ut til å fungere meget bra. Vi har fortsatt

dialogen med lokalaviser og bruker hovedsakelig Ås avis som igjen deler relevante saker med eksempelvis Østlandets Blad. 2022 tangerte vi så si antall medieoppslag fra toppåret 2019 (399 omtaler) med 393 omtaler. Som ventet ville den negative tendensen med antall nettsidevisninger fortsette å snu etter andre halvår 2021 og ved årsskifte kunne vi markere ny rekord med drøye 136000 visninger.

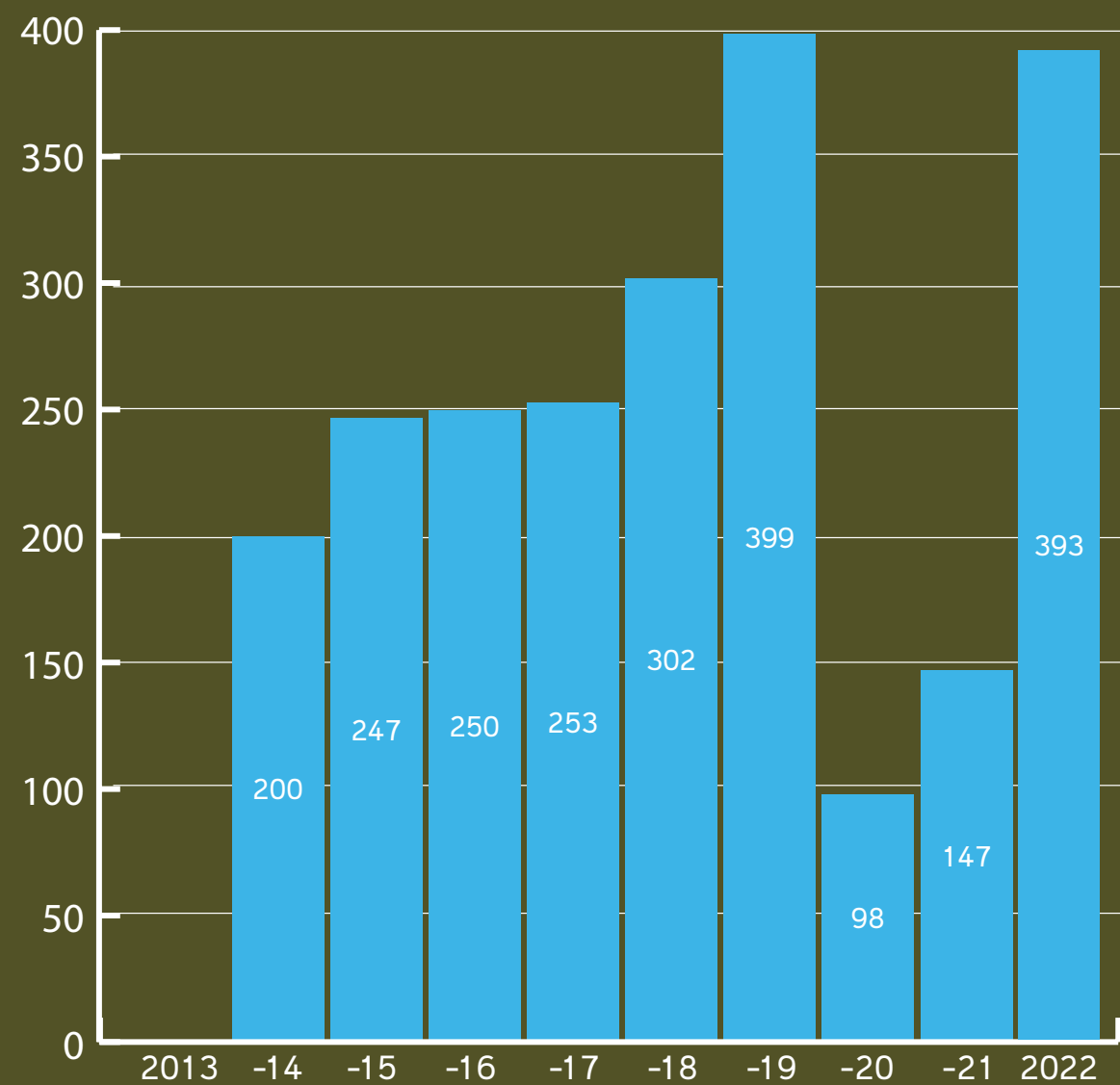
Antallet følgere på Facebook er stabilt økende og på Instagram økte rekkevidden med 21,5 % til 17682. Rekkevidden på Facebook var 148747, som tilsvarer en oppgang på 44,3 %. Vi fikk en nettoøkning på 123 nye følgere på Instagram i 2022 og totalt 1947 følgere. Kvinner utgjør i overkant av 72 % av våre følgere både på Facebook og Instagram og vi har vår majoritet av følgere i Oslo, dernest i Ås. Aldersmessig ligger hovedvekten av følgere i alderen mellom 35–44 år.

Nettside, sidevisninger

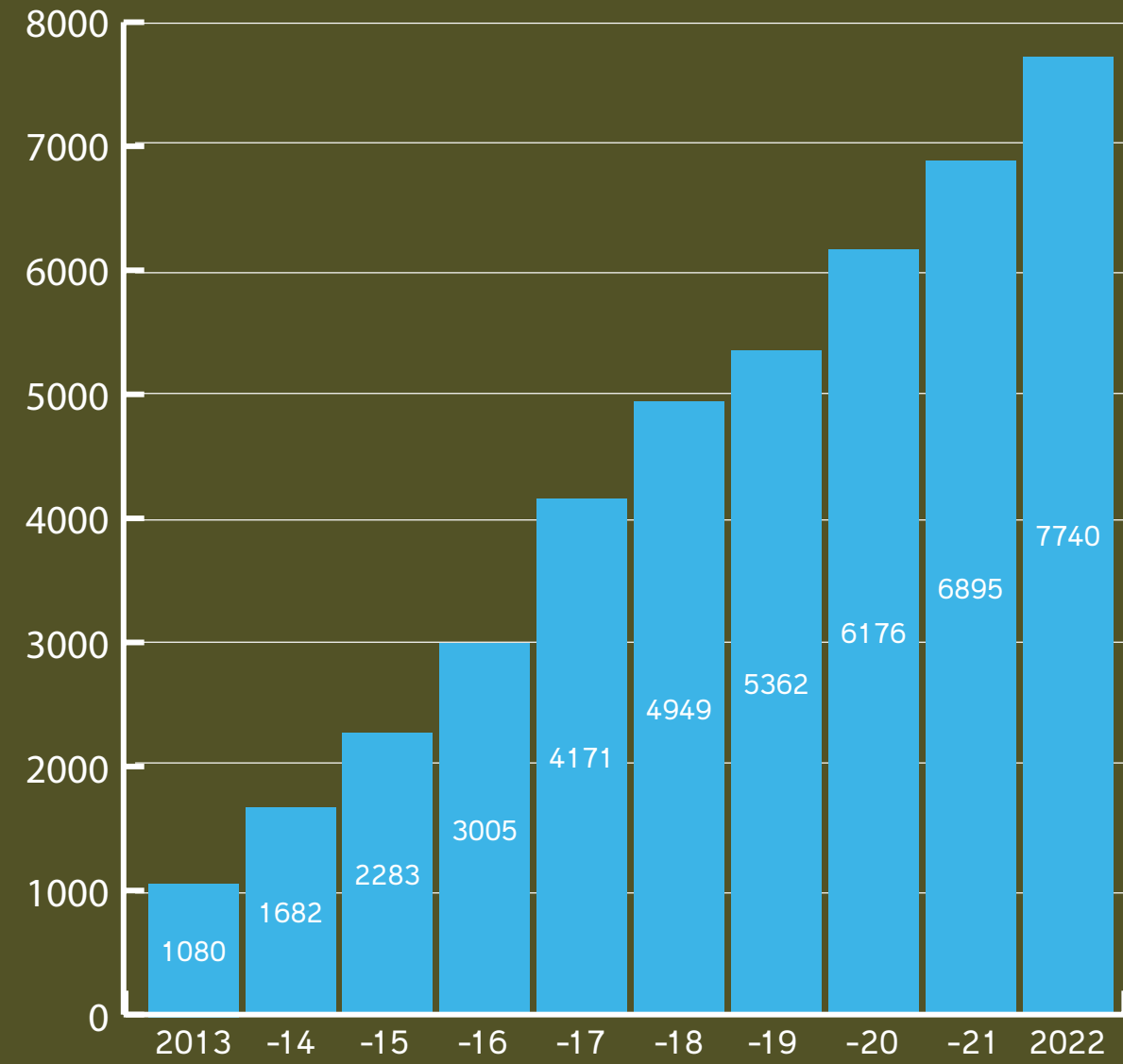
Medieomtale, lokale medier*

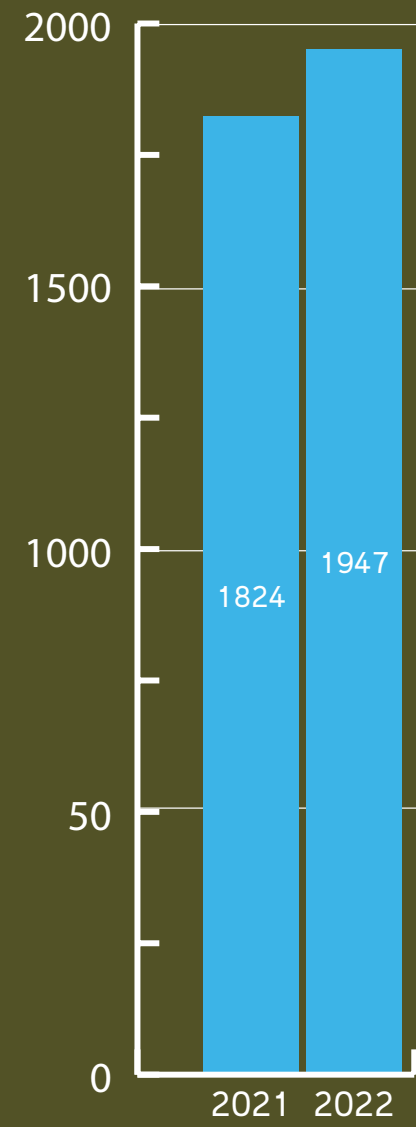
*statistikk fra Infomedia

Facebook, antall følgere

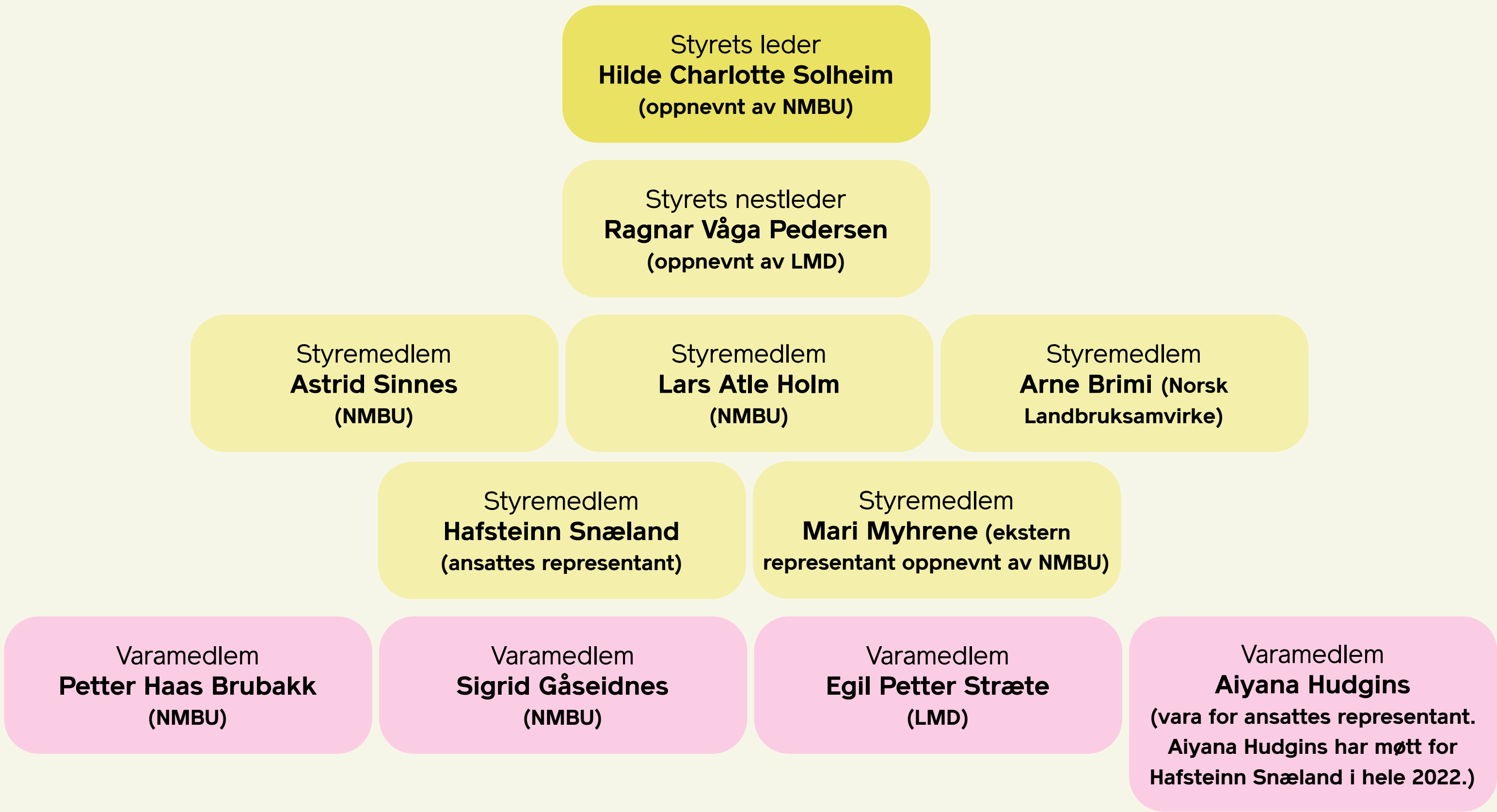

Instagram, antall følgere

Stiftelsens styre og ledelse

Styret i stiftelsen Vitenparken Campus Ås har i 2022 hatt følgende sammensetning:

Observatører til styret

Vitenparkens Venner har deltatt som observatør med tale og forslagsrett. Venneforeningens leder Per Harald Grue har representert foreningen i styret. Fra og med desember 2021 har også Veterinærhistorisk forening anledning til å delta som observatør i styret med tale og forslagsrett, når saker som omhandler de vitenskapshistoriske samlingene behandles.

Ledelse

Solveig Arnesen er stiftelsens administrerende direktør. Vitenparkens ledergruppe har i 2022 bestått av Aiyana Hudgins, nestleder og pedagogisk leder, Vemund Vindedal, økonomisjef, Willy-Jann Alegria-Johnsen, mat – og drikkesjef, Nina Croft, salg – og markedssjef og Eli Skatvedt, avdelingsleder for NOBA, norsk biokunstarena.

Vitenparkens tilbud i 2022

Tilbud for skoler og barnehager

Vitenparkens skoletilbud er forankret i nasjonale læreplaner og dekker kompetansemål innenfor flere tema. Tilbudene utvikles av Vitenparkens Formidlingsavdeling og er basert på vitensentrenes pedagogiske profil som vektlegger en eksperimenterende og utforskende læringstilnærming som skal bidra til menings- skapende læring gjennom bruk av aktiv elev- deltagelse og relevante og inspirerende eksempler. Undervisningstilbudene til Vitenparken skal stimulere til gode lærings- opplevelser innenfor temaene grønn viten, grønt skifte, matglede og realfag.

I 2022 hadde Vitenparken total leveranse på 19 455 personer inkludert både digitale leveranser, oppsøkende, samt fysiske besøk på huset. Da vi dessverre begynte året med nedstengninger grunnet korona, er det naturlig at våre besøks-tall for skoleleveranser har vært påvirket negativt av dette. I tillegg har nok skolestreiken som pågikk fra juni og ut største delen av september hatt en påvirkning. Det er vanskelig å kunne si noe konkret om hvor stor innvirkning skolestreiken som pågikk hadde på Vitenparkens pedagogiske leveranser. Vi opplevde derimot en økning i henvendelser rett etter streiken var avsluttet den 27. september, og kan dermed anta at tallene våre for skoleleveranser også ville ha gjenspeilet våre besøks-rekorder om det ikke hadde vært for nedstengning og streik. Under presenterer vi et utdrag av de ulike pedagogiske tilbud vi har levert i løpet av året. Både de mest populære tilbudene våre, samt ulike pedagogiske arrangement, breddetilbud og lærerkurs.

19 455 personer
fikk digitale leveranser,
oppsøkende, samt fysiske
besøk på huset

Vitenshow

Vitenparkens *Vitenshow* er et av våre mest populære tilbud. Tilbudet gis og tilpasses til alle skoletrinn. Via showet ønsker vi å formidle entusiasme for de naturvitenskaplige fag ved å vise frem spektakulære demonstrasjoner av fysikk- og kjemi-fenomener. I begynnelsen av hver forestilling forteller vi *hvorfor* vi har lyst til å formidle entusiasme for naturfag: For å kunne lage en bærekraftig verden og ikke sløse med planetens endelige ressurser må vi ta fornuftige valg og utvikle effektive løsninger. For å få til dette mener Vitenparken at kunnskap om naturfag står sentralt. For å fasilitere tilegnelse av kunnskap om naturvitenskaplige fag vil vi gjøre barn og unge interessert i fagene i utgangspunktet. For å bli interessert i naturfag hjelper det å vise frem eksplisitt fascinerende sider av naturfag, og det er det vi gjør gjennom demonstrasjonene i forestillingen.

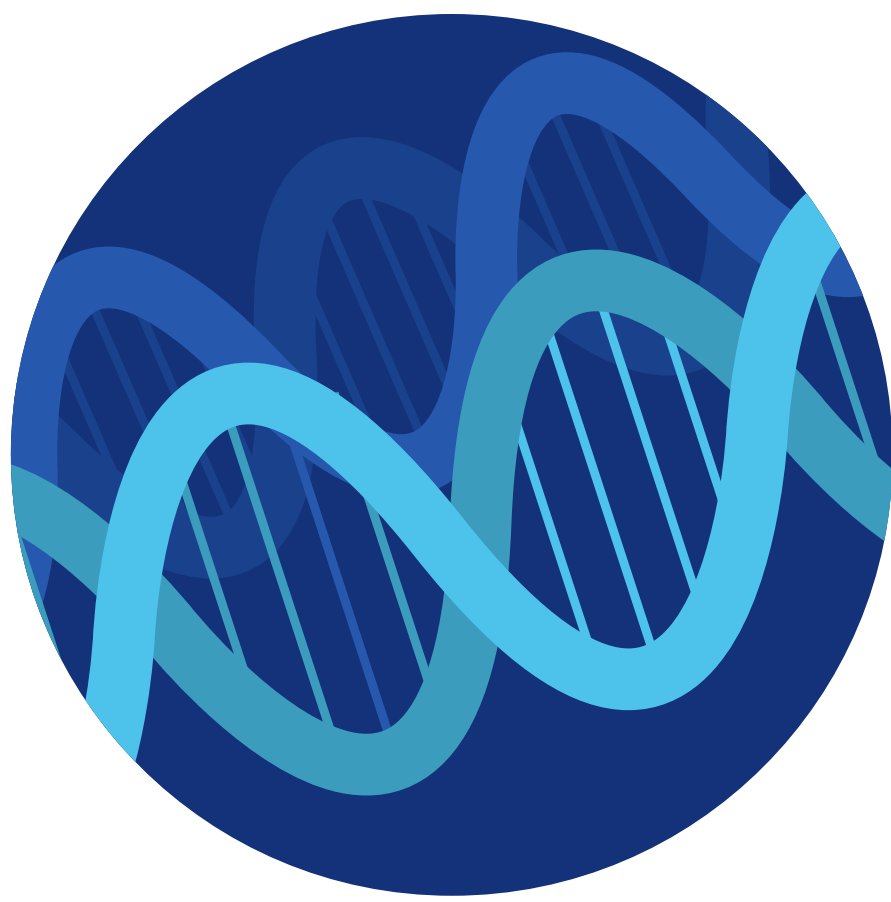

Vitenparken ansetter insekter

Dette tilbudet leveres til både ungdomsskoleelever og vgs-elever. Undervisningstilbudet introduseres elevene til konseptet integrert plantevern gjennom en fortelling om maten vi har på tallerken, arbeidet som inngår i å produsere maten, samt hvilke utfordringer, men også å hjelpe naturen kan bidra inn i dette arbeidet. Elevene blir kjent med begrepet økosystemtjenester. De utfører forsøk med levende skadedyr og nyttedyr, lærer om hvor fasinerende insektverden er, og samspillet i naturen. Elevene blir presentert spennende forskning fra Campus Ås. Undervisningstilbudet avsluttes med et oppløftende blick inn i fremtiden hvor insektenes økosystemtjenester kan bistå oss mennesker i å skape en mer bærekraftig verden.

CRISPR

I det pedagogiske opplegget *CRISPR* tar vi et dypdykk inn i våre geners verden. Gjennom en interaktiv sesjon får elevene utforsket hva genredigering er og hvordan CRISPR teknologien fungerer. Vi ser også på mulighetsrommet som ligger i å endre organismers genmateriale og hvordan teknologien kan ha en rolle i et mer bærekraftig samfunn da elevene får i oppdrag å foreta genredigering på utvalgte matplanter for å nå bestemte bærekraftsmål. Samtidig utforskes samfunnsdebatten rundt genredigering via elevdialog omkring fordeler og ulemper ved teknologien. Undervisningstilbudet er et av Vitenparkens mest populære.

Grønn koding

I *Grønn koding* får deltakerne et «kræsjkurs» i grunnleggende programmering og bruk av sensorer, samtidig som man får brukt sin kreativitet til å utvikle enkle prototyper på sensorstyrte produkter. Ved hjelp av micro:bit og ulikt tilbehør kan deltakerne hente inn data fra lys-, temperatur-, og fuktighetssensorer og kombinere dette med små OLED-skjermer, LED-lys og vannpumper for å lage smarte systemer som faktisk fungerer. Elevene får i oppdrag å programmere ulike prototyper som kan bidra i å effektivisere arbeid rettet mot f. eks dyrking i småskala eller inn i storskala matproduksjon. I introduksjonen fokuseres det på hvordan sensorer, programmering og smarte systemer kan sørge for mer effektiv bruk av ressurser, enten det er snakk om energi, vann eller plantevernmidler.

Plantearven

Undervisningsopplegget *Plantearven* er et undervisningstilbud som handler om betydningen av gamle sorter av korn og grønnsaker i framtiden. I Plantearven tar vi opp flere ulike temaer, blant annet klimatilpasning og sortsutvikling i landbruket, genetikk, landbrukspolitikk og biologisk mangfold. Undervisningstilbudet viser hvordan verden er avhengig av eldre sorter for å ha tilgang på nok genetisk variasjon. Opplegget tar utgangspunkt i tre ulike framtidsscenarier som viser til ulike aspekter ved bærekraftig utvikling. Scenariet hvor vi ikke kan importere frø fokuserer mest på sosiale og økonomiske aspekter, scenariet med redusert biologisk mangfold handler mest om økologiske aspekter, og klimaendringsscenariet kommer inn på alle de tre hovedaspektene innen bærekraftig utvikling. Bærekraftsmål nr. 2.5 er særlig sentralt:

«Innen 2020 opprettholde det genetiske mangfoldet av frø, kulturplanter og husdyr samt beslektede ville arter, blant annet gjennom veldrevne og rikholdige frø- og plantelagre nasjonalt, regionalt og internasjonalt, og fremme tilgang til og en rettferdig og likelig fordeling av de goder som følger av bruk av genressurser og tilhørende tradisjonell kunnskap, i tråd med internasjonal enighet»

forskning.no/genmodifisert-mat-genteknologi-klima/forskere-vil-utvikle-planter-som-taler-raske-klimaendringer/1825372

Biokunst – På – Programmet

Biokunst – På – Programmet er et prosjekt hvor Vitenparken lar elever fra videregående skole, drive kunstneriske prosesser med biologi og materialer gjennom dialogbasert formidling. Prosjektet har fokus på tverrfaglighet og gir ungdommene innblikk i biokunst og opplevelsen av at de selv kan benytte kunnskap om samfunn, bærekraft og biologi til å uttrykke seg kreativt og kunstnerisk.

Noen elever har uttrykt at prosjektet har bidratt positivt til det sosiale klasse miljøet. En elev skrev i evaluering høsten 2022 at prosjektet har bidratt til «Bedre klasse miljø. Vi har tilbragt mye tid sammen og jobbet mot et felles prosjekt» De skrev også i evalueringen at de synes tematikken i prosjektet var spennende og at de har måttet tenke utenfor boksen. En elev skrev

«Jeg har ikke lært så mye jeg får bruk for i biologifaget men har lært mye nyttig kunnskap for livet».

Frisk Oslofjord

Prosjektets visjon er en frisk fjord, rik på friluftsliv og natur-opplevelser for kommende generasjoner. Elever fra videregående skoler langs hele Oslofjorden og omegn, fra Færder til Rjukan deltar på en hel dags tokt ute på fjorden med forskningsfartøyet MS-Rognfjell. Økt kunnskap om naturtypers utbredelse og tilstand er et avgjørende fundament i forvaltningen av de marine ressursene. Og på tokten deltar elevene aktivt i å samle inn data som brukes direkte inn i forskning på Oslofjordens tilstand, blant annet kartlegger de bunnområder og samler data til bruk for økologiske grunnkart og klassifisering av arter. I tillegg deltar elevene i diskusjoner og læring basert på denne førstehåndserfaring ute på Oslofjorden. Så langt har Vitenparken deltatt i å levere tilbudet til 253 videregående elever, og tilbudet fortsetter med et titalls tokt også i 2023.

KAKACKRISE!

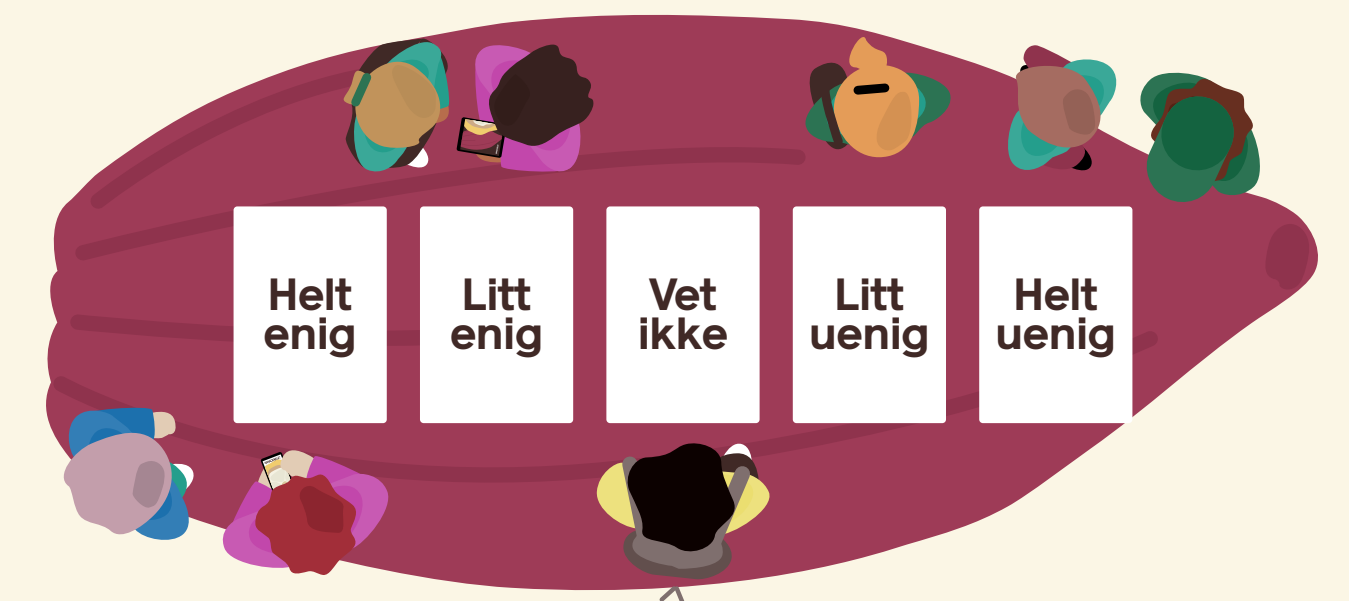
Det pedagogiske tilbudet Kakaokrise er et helt nytt fem-delt undervisningsopplegget utviklet for primært for naturbruks-elever med støtte fra Utdanningsdirektoratet. Via undervisningstilbudet får elevene et tverrfaglig digitalt undervisningsopplegg som kan gjennomføres hvor som helst. Kakaokrise! tar sikte på å gi elevene en forståelse av kompleksiteten og sammenhengen mellom gårdsdrift, matproduksjon og forbrukeransvar, både lokalt og globalt. Gjennom en engasjerende digital novelle og app-løype tar elevene valg og reflektere over komplekse etiske og praktiske dilemmaer knyttet til bærekraft.

Tilgang til alle læringsressursene finner du her:

↗ vitenparken.no/skole-og-barnehage/kakakokrise-et-undervisningsopplegg-om-baerekraft-og-matsikkerhet

Gå direkte til den digitale novellen her:

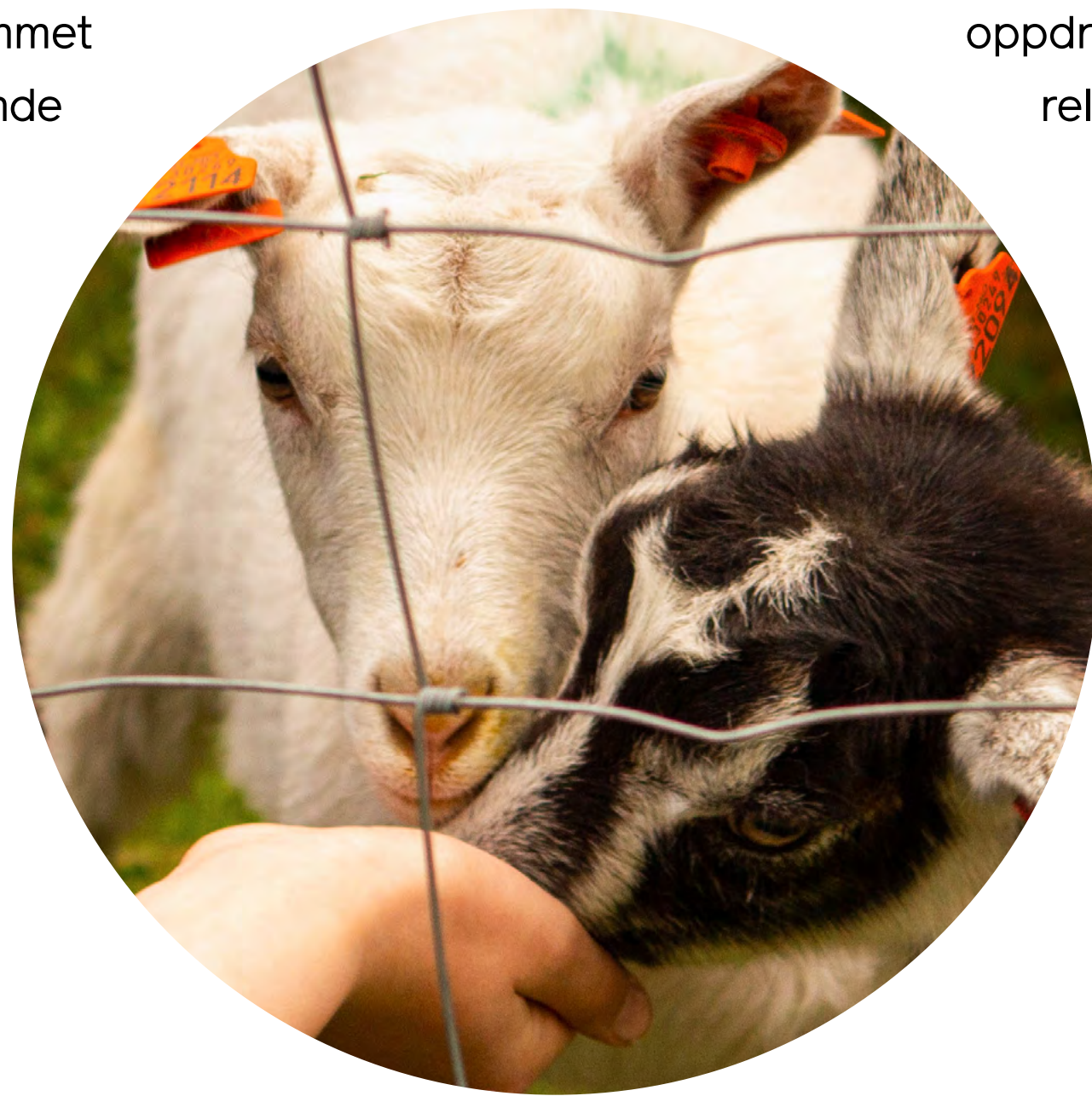
↗ digitaluniverse.no/preview?id=632b0ed243e203accc3d05d9

Andre pedagogiske arrangement og tilbud

Husdyra våre 2022

Arrangementet Husdyra våre ble endelig gjennomført igjen etter to år i dvale under korona. Med stor innsats og frivillig bidrag fra Ås Landbrukslag gjennomførte vi dagtilbud for alle førskolebarn, samt 3.- og 5.-trinns elever i Ås kommune. Alle deltagere som hadde behov, ble hentet med buss og fikk en hel dag med utforskende aktiviteter både inne på Vitenparkens lokaler, samt ute i parken. Blant annet fikk barna hilse på sau, geitekillinger og små kyllinger. Søndag den 24. mai inviterte vi også fritidspublikummet til å hilse på dyrene og delta i utforskende aktiviteter via kunnskapsløypen både ute i parken og inne. Dette var en stor suksess med besøksrekord på over 4500 antall deltagere fra hele Follo-regionen, i tillegg til deltagere helt fra Oslo. Vitenparken hadde fyrt opp grillen, hadde flere salgsstasjoner både ute og inne og fikk som bestilt også nydelig solskinn.

U-Eat 2022

U-Eat ble startet i 2015, og er et tverrfaglig samarbeidsprosjekt om bærekraftig mat og forbruk. Både Frogn videregående og Ås videregående har deltatt hvert år siden 2016. Målet med samarbeidet er å bevisstgjøre, samt motivere skoleelever til å bli mer bevisste på nasjonale/internasjonale utfordringer knyttet til verdens matproduksjon og matforbruk. I stedet for å se hindringer, ønsker vi at elevene ser muligheter gjennom faglig kunnskap og kreativitet. Dette skal gjenspeiles i oppdraget elevene skal løse. Hvert år inviteres relevante foredragsholdere fra næringsliv, industriene, frivillige organisasjoner, politikere og forskere fra NMBU. I 2022 var temaet kreativ bruk av matressursene våre for en mer bærekraftig verden.

Jenter og Teknologi

I mars dro Vitenparken og NMBU i gang med arrangementet Jenter og Teknologi. Arrangementet hadde full påmelding, og totalt deltok 130 jenter fra både 10- trinn og videregående. Vitenparkens pedagog Elida Arstad Skøien ledet gjestene gjennom programmet som en meget inspirerende konferansier. Hun introduserte de besøkende for Martine Østlie fra Nasjonalt senter for realfagsrekruttering, ledet an dialogen blant et engasjerende studentpanel og introduserte Ulrikke Lien som fortalte om veien fra Eik lab på NMBU til egen bedrift – Sensorita. Vitenparken bidro med spennende og lærerike aktiviteter innen ulik teknologi, og viste hvordan de både er relevante for fremtidig samfunnsutvikling, samt hvordan man kan fordype seg innen fagfeltene ved ulike studier ved NMBU. Dette gjelder blant annet studier innen bioteknologi ved KBM, anvendt robotikk, datavitenskap og sivilingeniørstudier som f. eks maskin, prosess- og produktutvikling ved RealTek.

UngForsk 2022

Sammen med NMBU, har Vitenparken hvert år arrangert tilbud til 10. trinnselever og 1.vgs elever i forbindelse med Forskningsdagene. I år, som tidligere år var tilbudet populært. Vi planla for å ta imot ca 300 elever både den 28 og 29. september. Dessverre så vi at streiken bidro til noe frafall med et totalt oppmøte på om lag 515 elever for begge dager.

Skolehageseminar 2022

I år som i fjor arrangerte Vitenparken Skolehageseminar i sammen med Økologisk Norge. Vi hadde gleden av å ønske om lag 110 skolehageentusiaster fysisk velkommen til Vitenparken. Vi valgte å også sende direktesending av første halvdel av programmet for nettopp å kunne gi tilbud til lærere i hele landet. Siste del av programmet inkluderte praktiske workshops hvor lærerne kunne velge mellom ulike aktiviteter.

Lærerkurs i programmering

Vitenparkens egenutviklede kursrekke PFLG (Programmering for lærere i grunnskolen) fortsetter å bli godt tatt imot. I alt har 837 lærere fått oppleve Vitenparkens praktiske og kreative tilnærming til blokkbasert programmering gjennom disse kursrekkene. PFLG-kursene har et omfang som tilfredsstiller Udir sitt krav til 40 timer kompetanseheving. Vi opplever at kompetansegapet mellom lærernes kompetanse innen programmering og forventingene i læreplanen fortsetter å være stort hos et flertall av lærere i grunnskolen. Dette gjør at vi både håper og tror at Vitenparkens kursrekker vil være produkt som er ettertraktet også i årene som kommer.

Samarbeid med ILU (institutt for lærerutdanning og utdanningsvitenskap) ved NMBU

Som tidligere år, har det tette samarbeidet med lærerutdanningen ved REALTEK fortsatt. Vi har utvidet samarbeidet rundt kompetansehevende tiltak for pedagoger innen programmering via DEKOMP (desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen) til ikke bare å levere til Asker kommune, men både Lørenskog, Oslo og Nordre Follo.

Lærerutdanningen og Vitenparken har også samarbeidet om leveranser innen DEKOMP ordningen innen temaet uteundervisning og skolehage. Dette samarbeidet har også fortsatt, og høster større interesse pr år. Det legges spesiell vekt på bærekraftig utvikling gjennom forståelse av forutsetningene for livsprosesser, næringsstoffenes sykluser og betydning av kompostering, vær- og klimaprosesser knyttet til matproduksjon. Vitenparkens dyrkningsområde – Kjøkkenhagen, samt våre innendørs lokaler benyttes til gjennomføring av kursene. ILU og Vitenparken er pr dagsdato i samtale med Læringsverkstedet AS, en av Norges største private barnehagekjeder for å utvikle et passende kompetansehevende tiltak for deres ansatte via REKOMP ordningen (Regional ordning for kompetanseutvikling for barnehage).

I år som i fjor har Vitenparken tatt imot lærerstudenter i praksis via partnerskapsavtale med lærerutdanningen. Dette ser vi som nyttig i utvikling av egne tilbud, da vi får gode innspill og tanker fra unge engasjerte studenter, samtidig som vi ser at studenten har god nytte av å knytte kjennskap til Vitenparkens pedagogiske tilnærming, den didaktiske utførelsen samt verdien det er for både lærer og elev å samarbeide og benytte seg av alternative læringsarenaer i sin skolehverdag. Dette ser vi som viktig bidrag i utvikling av gode lærere for fremtiden sammen med ILU. I 2022 tilbudte vi i alt fem studenter praksisveiledning via partnerskapsavtale med ILU.

Talentsenter Bærekraft

Sommeren 2021 ble Vitenparken utpekt som landets sjette Talentsenteret innen realfag og 2022 har vært talentsenterets første fulle år. For Vitenparken som er et opplevelses- og vitensenter for mat, miljø og klima er det naturlig å tilby disse elevene et tilbud innen realfag som knyttes direkte til bærekraftig utvikling og FNs Bærekraftsmål. Ordningen forvaltes av Utdanningsdirektoratet med formål om at Talentsenteret skal utvikle og tilrettelegge for tilpasset opplæring for elever med høyt læringspotensial i tråd med opplæringsloven. Å tilby elevene tilpasset faglige utfordringer er viktig da elevene av ulike grunner ikke alltid oppnår sitt fulle, faglige potensiale innenfor skolesystemets de vanlige rammer. I tillegg til det faglige, understrekes også viktigheten av å tilrettelegge

for å være en sosial møteplass for elevgruppen. Både manglende kunnskap om elevgruppen, samt mangel på tilrettelegging og stimuli i skole og fritid, gjør at flere av disse elevene kan oppleve mobbing, utenforskap, samt føle seg oversett og stigmatisert. Av den grunn kan elever innen gruppen kan stå i fare for å droppe ut av skolen. Tiltaket er dermed viktig for å motivere denne elevgruppen til å stå utdanningsløpet ut. Totalt fra oppstart av elevleveranser vårsemesteret 2022, og videre inn i skoleåret 2022/23, har Vitenparkens tilbud Talentsenter Bærekraft, hatt 518 elevbesøk av ungdomsskole- og videregående elever. Elevene som deltar ved Talentsenter Bærekraft, har stor verdi og nytte for samfunnet og en fremtidig bærekraftig utvikling.

Lenke til film om Talentsenter Bærekraft

bit.ly/43mpTP1

Talentsenter bærekraft
vitensenteret Campus Ås

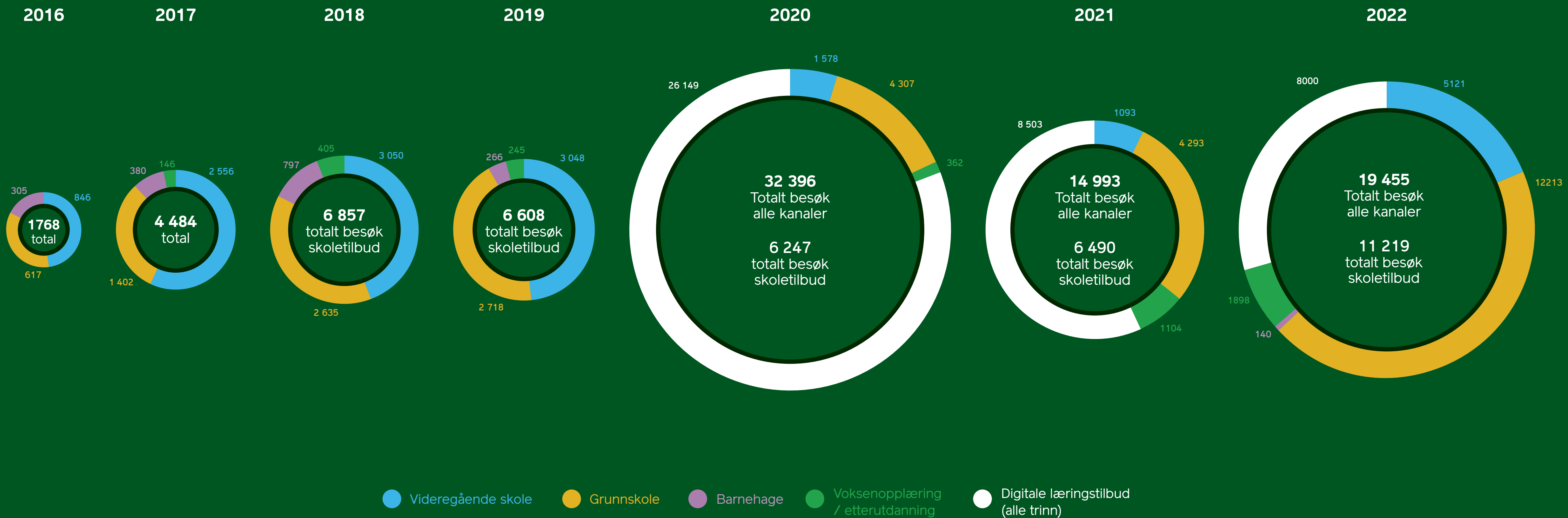
Søknadsperiode
april og mai

GRATIS
tilbud

Talentsenter bærekraft er:

- Tilpasset opplæringsstilbud for elever med stort læringspotensial i realfag og med en interesse for bærekraftig utvikling
- En sosial og faglig mestringsarena for elever som ønsker seg utfordringer i realfag
- Basert på ulike temaer fra læreplanen innenfor realfag, teknologi og bærekraftig utvikling
- Gratis samlingsbasert gjennomføring i skoletiden og gir gyldig fravær (reisekostnader dekkes)

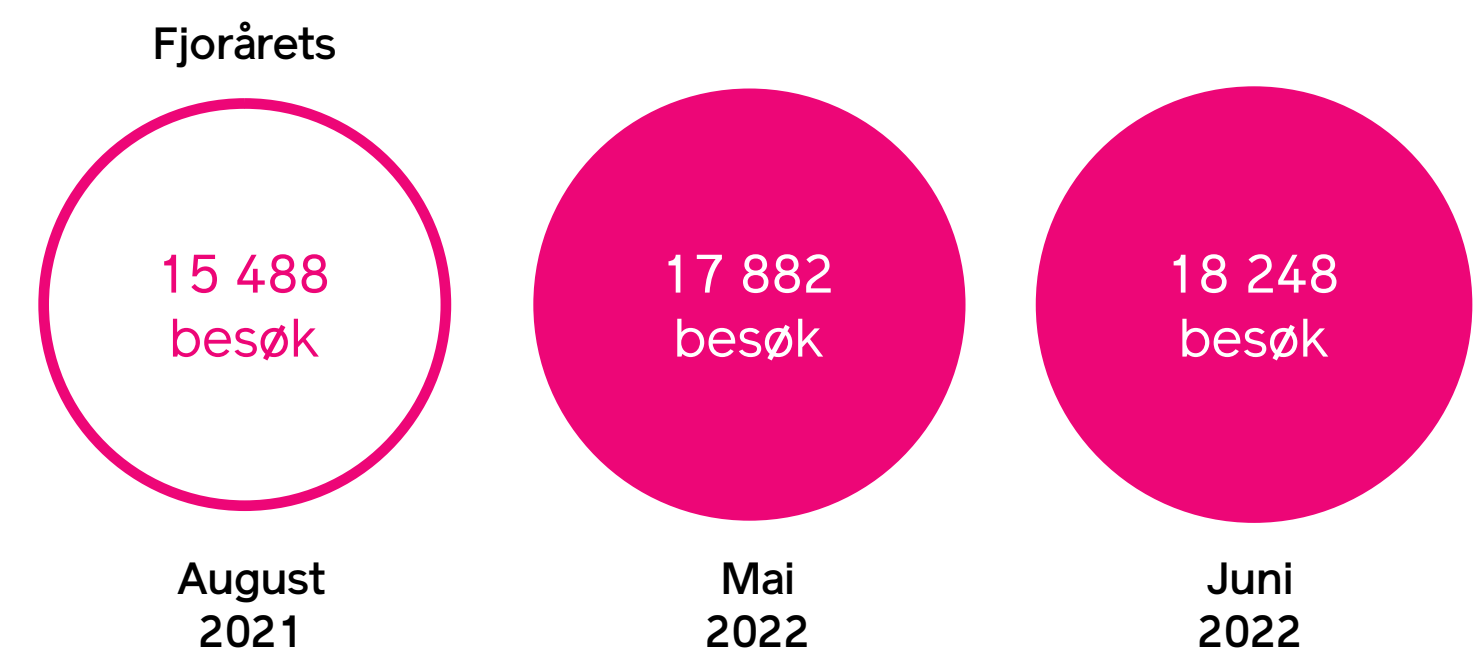
Utvikling i skolebesøk

Tilbud og aktiviteter for fritidsgjester

Selv om vi hadde håp om å kunne legge korona og pandemien raskt bak oss, begynte året 2022 med nedstenging og restriksjoner. Til tross for dette har Vitenparken klart å nå nye høyder. Både når det gjelder fysisk besøk på huset, men også med tanke på oppsøkende virksomhet. Først i mai, og så i juni klarte vi å slå fjorårets besøksrekord på 15 488 besøk på en måned (august 2021), med forholdsvis 17 882 i mai, og 18 248 totale besøk i juni.

Nye besøksrekord på en måned i 2022

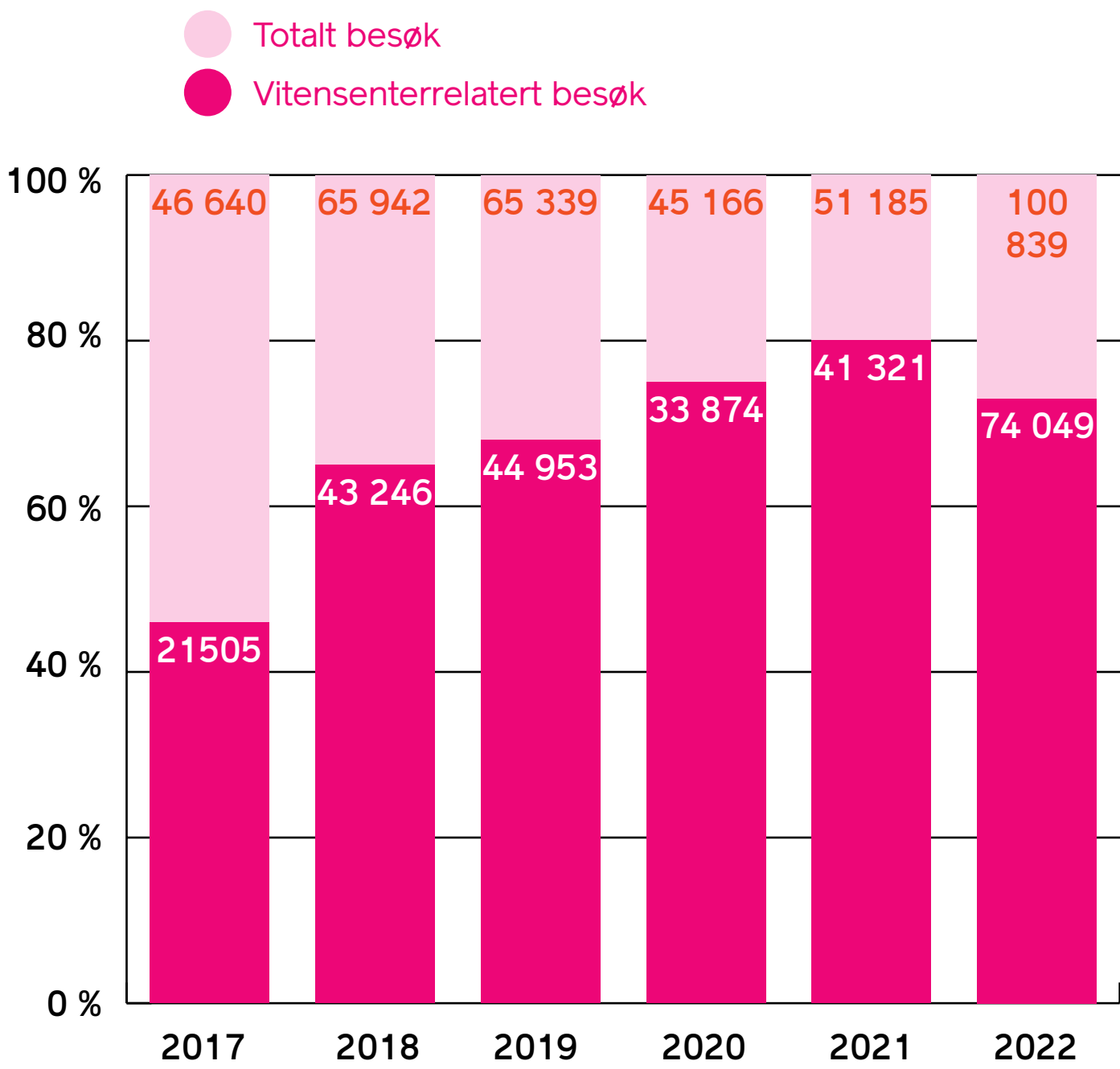

Vitenparken har gjennomført en rekke ulike arrangement i løpet av året 2022. Til sammen kan vi skilte med nærmere 90 arrangementer. Arrangementene er fordelt på de som retter seg mot de voksne vitebegjærlige publikum, og barn og barnefamilier. Sistnevnte utgjør litt over halvparten av arrangementene.

Blant annet har Vitenparken tilbudt aktiviteter i vårt utstillings-lokale Vitenverden hver helg. Her har besøkende blitt tatt imot og møtt av to av Vitenparkens vitenverter som bistår de besøkende, fasiliteter læring via aktivitetene og formidler om Vitenparkens egenutviklede installasjoner og den aktuelle forskningen som installasjonene viser til.

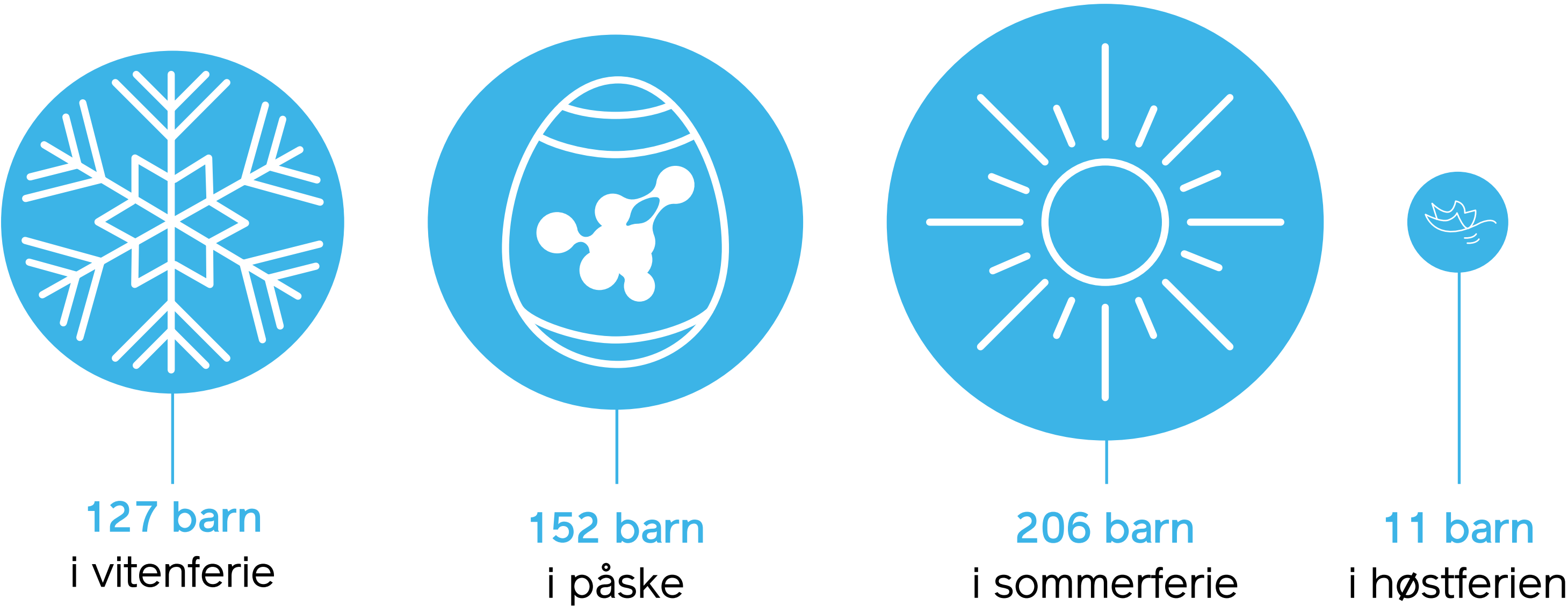
I 2022 startet vi også med konseptet Vitenhelger. Den siste hele helgen i hver måned slår Vitenparken virkelig på stortrommene og inviterer til to dager med tematisk moro via en rekke aktiviteter på hele huset. Dette har vært en stor suksess og har bistått i å løfte totale antall besøkende gjennom året.

Vitensenterrelatert besøk som andel av totalt besøk pr. tredje kvartal:

Som tidligere år, har Vitenparken fortsatt å tilby barn aktiviteter i alle skolens ferier. Antall barn som deltar har økt med årene. I vinterferien 2022 deltok totalt 127 barn på aktiviteter gjennom uken. I påsken deltok totalt 152 barn på tilbud hvor man både kunne melde på barn på en hel uke, men også mulig å kun delta på drop-in aktiviteter. I sommerferien hadde vi aktiviteter fra og med uke 25 til og med uke 32. Alt i alt deltok totalt 206 barn. Dette er rekord for Vitenparken om man ser bort fra året 2021 hvor billettene for å delta var gratis for brukerne via avtaler med flere lokale skoleeiere. I høstferien hadde vi 11 engasjerte barn som deltok på aktiviteter gjennom uken.

Antall barn i alle skolens ferier

Andedammen Café og Restaurant

I 2022 har vi jobbet med å utvikle et tydeligere konsept for serveringstilbudet vårt. Andedammen var et åpenbart navnevalg, oppkalt etter en av de aller vakreste stedene på Campus Ås. I 2022 ble utformingen ferdigstilt som en endelig avslutning på ombyggingen av kjøkkenet. At vi valgte å legge til restaurant i navnet er et tydelig signal på våre fremtidsplaner med begynnende kveldsåpen restaurant og fortsatt cafédrift på dagtid, samt åpent kjøkken i helgene i 2023.

I vår matprofil har vi tatt grep mot en enda tydeligere bærekraftsprofil. Vi bruker de mest kortreiste ingredienser fra vår egen kjøkkenhage som hver sesong bugner av de nydeligste råvarer og samtidig sparer vi utslipp.

I 2022 har hele Vitenparken blitt sertifisert som Miljøfyrtårn. Det innebærer blant annet fokus på å redusere matsvinn. Et av tiltakene vi har innført er å unngå å fryse mat, først og fremst fordi det forringer matkvaliteten og vi ønsker at våre gjester skal få det aller beste, men også fordi å fryse mat fører til mer matsvinn og at man ofte ender opp med å kjøpe mer enn man trenger. Ved å ikke å kjøpe inn mer enn vi faktisk trenger, sender vi også et signal til produsent om at de ikke skal produsere mer nødvendig.

Med dette tar vi et lite skritt mot mindre matsvinn og mer bærekraftig drift.

VitenVerden

– Vitenparkens utstilling

Gjennom Vitenparkens utstilling ønsker vi å formidle dagsaktuelle tema som også reflekterer fagmiljøene vi samarbeider med. I møte med uhåndgripelige samfunnsutfordringer ønsker vi å invitere publikum til å utforske temaenes kompleksitet, la seg inspirere av dagsaktuell forskning og innovasjon, bli mer bevisst egne syn og verdier, skape dialog, men også forstå hvordan teknologi- og realfaglig kunnskap er verdifullt både for å oppnå dypere forståelse, men også med tanke på å utvikle grønnere løsninger for fremtiden.

Vi ønsker å gjøre flere av dagens komplekse samfunnsutfordringer mer forståelige for fler. Vi benytter oss av mat og FNs Bærekraftsmål som tverrfaglig inngang til flere av dagens samfunnsutfordringer. Mat er noe alle mennesker har felles og er dermed en håndfast inngang man kan ta utgangspunkt i for så å fordype seg videre inn i kompleksiteten. Dette gjelder alt fra temaer som ernæring, kjemi, matematikk, økosystemforståelse, matens verdikjede, til temaer som krig, energikrise, verdens økonomi, matsikkerhet, natur- og klimakrise og temaer som konspirasjonsteorier og kritisk tenking.

Videre arbeid med kartlegging og evaluering av de besøkenes opplevelse og interaksjon med våre utstillingsreglementer vil fortsette, og vil være viktig som grunnlag for kontinuerlig forbedring inn i 2023. I 2022 fikk Vitenparken en dedikert utstillingsansvarlig, Elise Malik, som følger opp utstillingen. Dette inkluderer plan for hvordan Vitenparken kontinuerlig utvikler, oppdaterer og vedlikeholder sitt utstillingstilbud. At Elise har dette ansvaret anses som naturlig da hun har jobbet ved Vitenparken siden 2015, har god kjennskap og forståelse til Vitenparkens overordnede mål og visjon, men ikke minst at hun i 2023 begynner sin nærings-PhD innen miljøhumaniora og museologi, med søkelys på formidling av jord i flersanselige

utstillinger. Elise sitt arbeid bygger også videre på verdifullt arbeid og forskning som alt er gjort innen fagområdene forskningsformidling, kuratering og flersanselige opplevelser i utstillingsrom innendørs og i uterom. Elise deltar også inn i vitensenterforeningens forskning- og utviklingsgruppe, foreningens arbeidsgruppe for evaluering og utstillingsnettverket i foreningen.

Vitenparken har også opparbeidet unik kompetanse på sammenhengen mellom fysiske installasjoner og digitale konsepter og våre pedagoger har høsten 2022 arbeidet med å utvikle en sesjon om dette til den europeiske vitensenterkonferansen Ecsite i samarbeid med Vitenparkens heleide datterselskap Inspire To Action og et team internasjonale samarbeidspartnere. Forslaget har blitt tatt inn i konferansen og presenteres på Malta i juni 2023. Det internasjonale, EU-finansierte forskningsprosjektet Surrounded by Science benytter også vår praksis på dette området som case for sin forskning og vi er spente på funn på dette feltet.

Våre installasjoner er i stor grad unike og det er en av våre styrker at vi har Inspire To Action tett på fra idéutvikling til produksjon og implementering.

I 2022 har vi i også i enda større grad en tidligere benyttet VitenVerter for å løfte opplevelsen for publikum i utstillingen gjennom aktiviteter av høy kvalitet.

NOBA – Norwegian BioArt arena

Norwegian BioArt Arena / NOBA er Vitenparkens kunstfaglige avdeling med fokus på biokunst og er en arena der kunst og forskning møtes på like premisser. Vi organiserer eksperimentelle utstillinger, arrangementer og workshops som presenterer kunst som tar for seg klima-, mat- og natur-krisen vi opplever. I 2022 presenterte NOBA en rekke tverrfaglige utstillinger, prosjekter og arrangementer.

I mai viste vi utstillingen Fremtidens Kropper, som var en del av det tverrfaglige prosjektet Biokunst-På-Programmet, som har som mål at videregående elever skal få innblikk i biokunst og opplevelsen av hvordan de selv kan benytte kunnskap om samfunnet, bærekraft og biologi til å uttrykke seg kreativt og kunstnerisk. Det ble avholdt en profesjonell vernissage for elevene, deres venner og familie på NOBA, Vitenparken. Biokunst-På-Programmet er et flerårig prosjekt med støtte fra Sparebankstiftelsen, hvor NOBA/Vitenparken lar elever fra lokale videregående skoler drive kunstneriske prosesser med biologi og materialer gjennom dialogbasert formidling.

➤ noba.art/whats-on/kunstutstillingen-fremtidens-kropper

Utstillinger, workshops og arrangementer

Vi startet året med den fargerike og komplekse arkivutstillingen Food Phreaks! Biodiversity of the kitchen med kunstnerkollektivet Center for Genomic Gastronomy (CGG), grunnlagt av de to kunstnerne Cathrine Kramer (NO) og Zack Denfeld (USA) i 2010. Kurator for utstillingen var Hege Tapio, biokunstner og kurator i gjesteopphold på NOBA, støttet av Kulturrådet. Utstillingsperioden ble forlenget ut maimåned pga. pandemien, slik at vi kunne invitere flere besøkende. Utstillingen tok for seg hvordan smak, sted, teknologi og mat former planeten og våre liv, og var også del av Smak Ås året før

➤ noba.art/whats-on/food-phreaks-biodiversity-of-the-kitchen

Sommeren 2022 presenterte vi utendørs forestillingen Sci-Fly i samarbeid med teatergruppen ØY, som del av sommerskole-tilbudet vårt. Sci-Fly er en interaktiv forestilling for barn og voksne som handler om insektene vi lever side om side med, et samarbeid som vil resultere i nye forestillinger i 2023. Sci-Fly er inspirert av boken Insektenes Planet (2018) av forfatter, biolog og professor ved NMBU, Anne Sverdrup Thygeson.

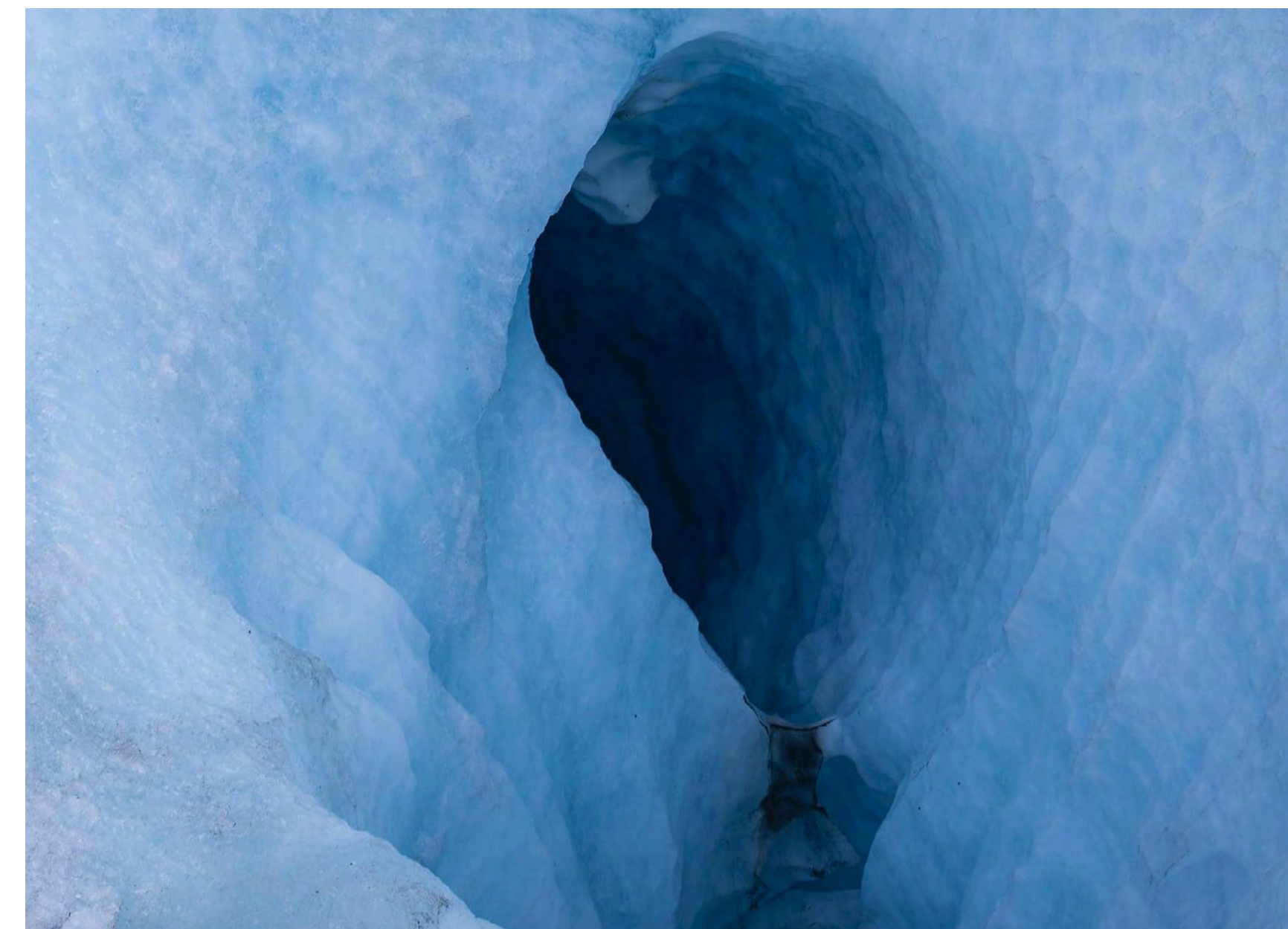
↗ noba.art/whats-on/sci-fly

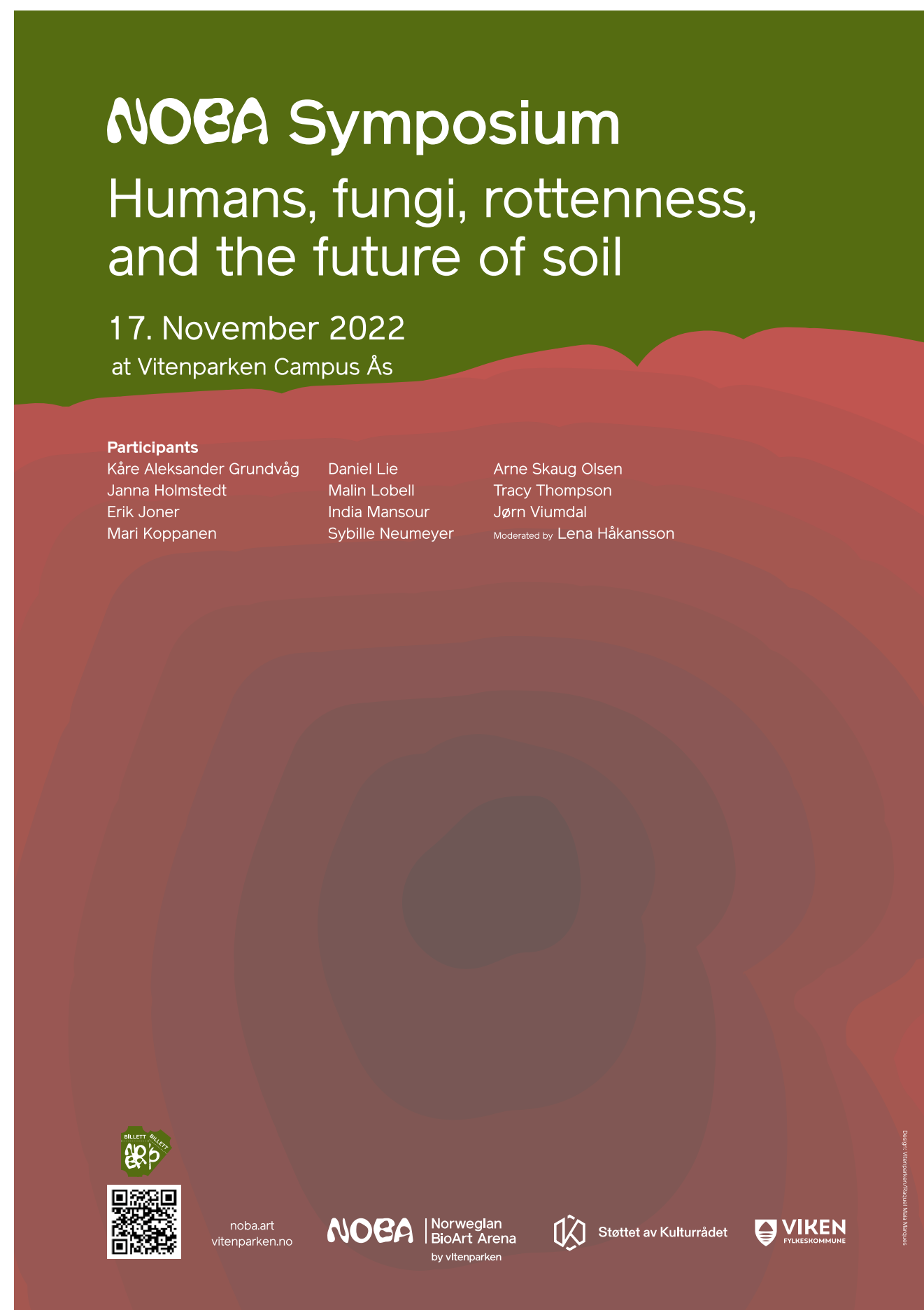
I juni gjennomførte vi flere utendørs biokunst arrangementer knyttet til mat, kunst og vitenskap for ungdom og unge voksne i aldersgruppen 16-25 år, med tittelen Dinner with a million guests. Deltakerne fikk lære om biokunst, fermentering og fordøyelse, og komponerte retter med ingredienser fra Vitenparkens egen skolehage. Arrangement rekken var del av prosjektet Viken Publikumsutvikling, støttet av Viken Fylkeskommune.

Samme høst presenterte vi utstillingsprosjektet ghosting Glacier som utforsker de komplekse relasjonene mellom menneske og sted med utgangspunkt i ideen om at vi kontinuerlig påvirker og blir påvirket av vår interaksjon med det mer-enn-menneskelige. Vi aktiverte utstillingen i visningsperioden gjennom ulike arrangementer som vernissage, artist talk og performance. ghosting Glacier er et samarbeid mellom musikere/produsenter Leon Muraglia, Romek Paluch-Edwards, fotograf Linnea Syversen og koreograf Rebekka Sæter.

↗ noba.art/whats-on/ghosting-glacier

I november avholdt vi vårt største, årlige arrangement: NOBAs symposium i Hovedkvarteret på Vitenparken, støttet av Kulturrådet. Symposiet hadde tittelen Humans, fungi, rottenness, and the future of soil, og var det første i rekken som omhandler vårt forhold til levende jord, sett fra et mer-enn-menneskelig perspektiv, et hovedtema NOBA skal arbeide med de kommende årene.

Arrangementet fungerte som et eksperiment: En tverrfaglig møteplass for kunstnere, forskere og researchere der deres praksis, prosjekter, forskning og interesser i den levende jorda kunne diskuteres med publikum, basert på deres respektive felt. Ved å invitere 12 ulike lokale, nasjonale og internasjonale kunstnere, forskere, gartnere, gründere og designere fra Ghana, Tyskland, Indonesia/Brasil, Sverige, Finland og Norge, var vårt mål med symposiet å skape en eksperimentell og tverrfaglig møteplass med kunsten i sentrum.

➔ noba.art/whats-on/noba-symposium-2022-soils

NOBAs program de kommende årene med søkelys på vårt forhold til levende jord, tar utgangspunkt i prosjektet Anthropogenic Soils/ Menneskeskapt Jord. Anthropogenic Soils er et seksårig prosjekt organisert av Oslo School of Environmental Humanities/ OSEH (UiO) som har som mål å skape samtaler om jord sett fra tverrfaglige perspektiver.

➔ www.hf.uio.no/english/research/strategic-research-areas/oseh/research/collaboratories/anthropogenic-soils.html

Vitenskapshistorisk samlingsforvaltning

Det vitenskapshistoriske prosjektet for 2022 er utført i et nært og godt samarbeid mellom Vitenparken og de frivillige foreningene Vitenparkens Venner og Norsk Veterinærhistorisk Selskap. Samarbeidet er regulert gjennom langsiktige samarbeidsavtaler, en samarbeidsavtale mellom Vitenparkens Venner og Vitenparken og en samarbeidsavtale mellom Vitenparken og Norsk Veterinærhistorisk Selskap. Det er videre etablert et treparts-samarbeid mellom Vitenparken, Vitenparkens Venner og Norsk Veterinærhistorisk Selskap. Hovedbildet er at vi i 2022 har hatt en meget god framdrift i arbeidet på mange områder.

Publisering på Digitalt Museum

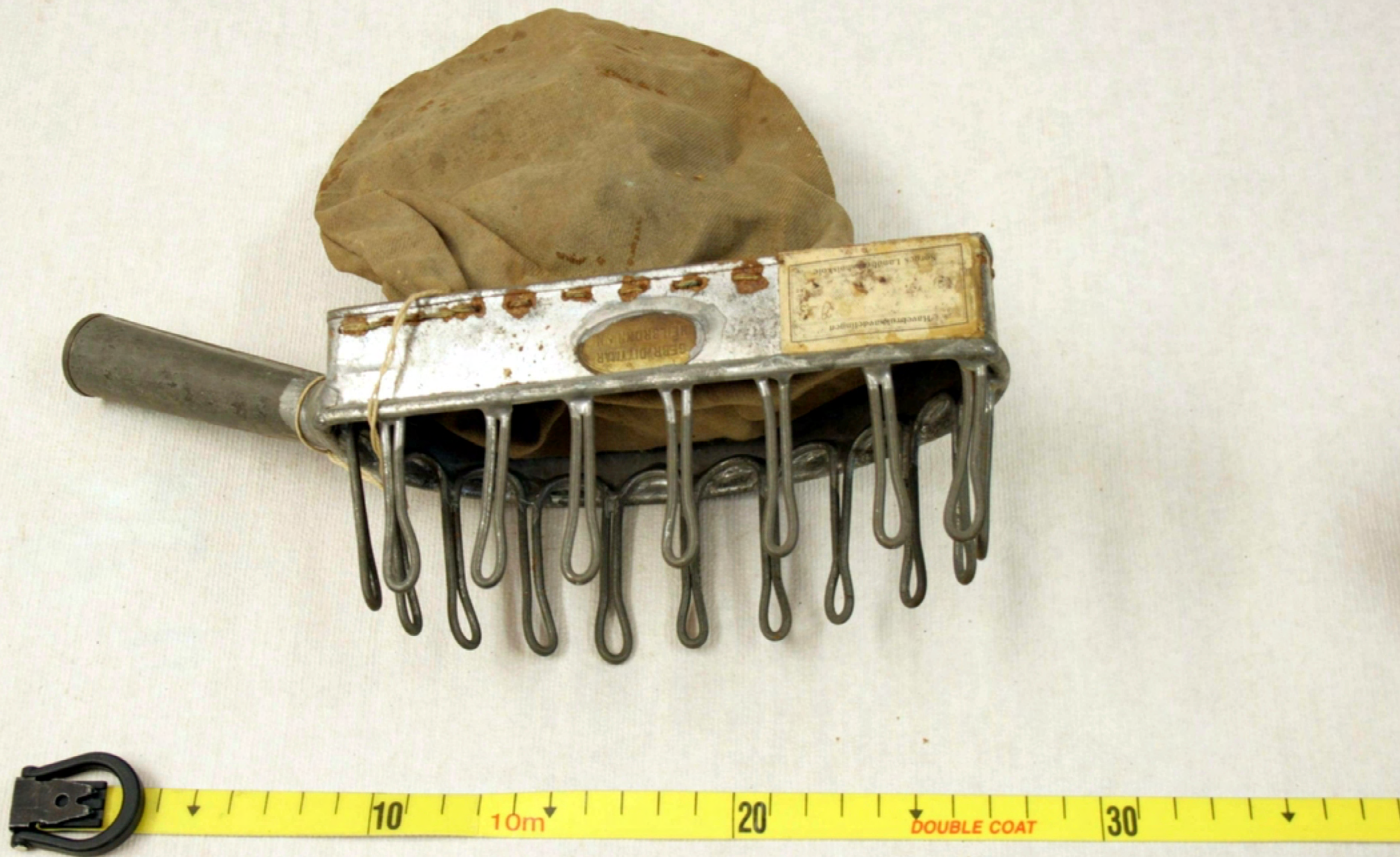
I 2022 har Vitenparken startet publiseringen av flere tusen gjenstander på Digitalt Museum. Dette er en felles publiserings-plattform for museums-Norge. Våre publiseringer er knyttet til vår vitenskapshistorie innenfor landbruket, samt veterinær- og meierivirksomhet. En viktig del er at fra Veterinærmedisinsk Museum i år som er publisert som en selvstendig samling. Publisert materiale utgjør omtrent 3000-publiseringer. Vi har i tillegg utredet prosedyrer for tilvekst og innlån/utlån av landbruks- og veterinærhistoriske samlingene. I løpet av 2022 har vi mottatt en håndfull henvendelser av privatpersoner og arbeidende kunstnere, men antar at dette vil øke ettersom samlingen blir mer kjent ved at den er tilgjengelig og enkelt søkbar på Digitalt Museum. Vitenparkens Venner og Norsk Veterinærhistorisk Selskap har i år også skrevet tre fagartikler knyttet til samlingene som er publisert på Digitalt Museum. Formålet med publisering av artiklene har vært å beskrive innholdet i samlingene og deres historie.

Formidling av både landbrukssamlinger og veterinærhistoriske samlinger er satt i gang. I første rekke gjennom internt- og eksternt nyhetsbrev. Nyhetsbrevet sendes ut regelmessig. Og dette formidlingstiltaket vil være fast del av nyhetsbrevet. Slik kan Vitenparken opplyse også publikum som ikke direkte kjenner til det vitenskapshistoriske arbeidet.

Arbeidet med gjennomgang og få digitalisert «grå» vitenskapelig litteratur er videreført. I 2022 er det gjennomført ca. 400-publiseringer av vitenskapelig litteratur gjennomført på NMBU-Brage.

Arbeidet med gjennomgang og digitalisering av «grå» vitenskapelig litteratur er videreført. I 2022 er det gjennomført ca. 400 publiseringer av vitenskapelig litteratur i NMBU's biblioteksdatabase Brage. Et stort delprosjekt er at vi har fått gjennomført digitalisering av serien Forskning og Forsøk i Landbruket fra 1945 til 2000. Denne serien er knyttet til publiseringer med like deler fra nåværende NMBU og NIBIO. Digitaliseringen har finansiering både fra Vitenparkens/NMBU og NIBIO.

Det vitenskapshistoriske arkivet på Slørstad har etter betydelig innsats fra Vitenparkens Venner (VV) blitt ordnet og sortert. Arkivet er i 2022 publisert og tilgjengeliggjort for allmenheten gjennom databasen ASTA. Dette materiale kan nå søkes på gjennom arkivportalen.

Halvmåneformet metallring omkranset med buede ståltråder, til ringen er det festet en tøypose, ringen har også hull til å feste skaft til.

Foto: Grøndalen, Solveig / Vitenparken Campus Ås

Seminar i Vitenparken21. april 2022kl. 16.00-21.15

Nytt nasjonalt kraftsenter på Campus Ås

Påmelding her: <https://bit.ly/3oxh2GW>

Påmeldingsfrist 4. april 2022

Program

15.30

Kaffe og «mingling»
Møteledere: Halvor Hektoen og Per Harald Grue

16.00

Åpningsinnlegg ved NMBUs rektor Curt Rice

Tidligere statsråd for høyere utdanning og forskning
Tora Aasland: Samfunnets begrunnelse for
å etablere et nasjonalt kraftsenter på Campus Ås

16.35

Filminnslag: «Stolt fortid – Stor fremtid»

16.55

Pause

Fremtidig felles forskning innen husdyr, akva-
og veterinærvitenskap ved Campus Ås:

17.10

Dekan Anne Storset, NMBU – Veterinærhøgskolen
Dekan Kari Kolstad, NMBU – Fakultet for biovitenskap
Adm. direktør Torill Moseng, Veterinærinstituttet
Forskningsjef Mari Moren, NOFIMA

17.50

Samfunnets forventninger (10 min pr innlegg)
Statssekretær Wenche Westberg, Landbruks- og
matdepartementet
Statssekretær Kristina Sigurdsdottir Hansen, Nærings-
og fiskeridepartementet
Adm. direktør Mari Sundli Tveit, Norges Forskningsråd
Adm. direktør Ingunn Midttun Godal, Mattilsynet

18.30

Enkel servering

Næringslivets forventninger til synergier
og samarbeid (15 min pr innlegg)

19.15
Konserndirektør for forskning og utvikling Eirik
Selmer-Olsen, TINE
Adm. direktør Olav Eik-Nes, NORSVIN
Tidligere konsensjef Alf-Helge Aarskog, Lerøy
Seafood Group og MOWI

Panelsamtale
20.00
Dekan Anne Storset, dekan Kari Kolstad,
adm. dir. Torill Moseng, forskningssjef ved NOFIMA
Marit Moren og 4-5 fra forvaltning og næringsliv

21.10

Oppsummering og avslutning

21.15

Vel hjem

 Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

 Veterinærinstituttet
Norsk Veterinærinstitutt

 vitenparken
Campus Ås

 vitenparkens venner
Campus Ås

 Norsk Veterinærhistorisk Selskap

Arrangementer

Det er holdt tre arrangementer knyttet til det vitenskaps-
historiske arbeidet i 2022. Vitenparken i samarbeid med
Vitenparkens Venner, Norsk Veterinærhistorisk Selskap,
to fakulteter på NMBU og Veterinærinstituttet holdt 21. april
seminaret «Nytt kraftsenter på Campus» Ås med 90 deltakere
fysisk og 20 digitale deltakere. Det er mange og hyggelige
tilbakemeldinger på seminaret, ikke minst fra våre med-
arrangører på Campus Ås. Filmen produsert av Vitenparken
og Inspire to Action som setter de nye kraftsenteret inn i en
historisk sammenheng fikk meget god omtale.

Foredragsmøte ble arrangert 17. mars av Vitenparkens Venner,
Vitenparken sammen med Ås Hagelag om «Hagebruket ved
NLH/NMBU» med Professor (em) Finn Måge som foredrags-
holder.

3. november arrangerte Vitenparkens Venner og Vitenparken
foredragsmøte med tema som «Organisk materiale i jord
– avgjørende for jordas fruktbarhet og klimaet». På foredrags-
møtet rettet foreningen søkelyset på det organiske materialet
i matjorda vår som er avgjørende både for jordas fruktbarhet
og for utslippet av klimagasser fra jord.

Organisering av det museale arbeidet

Det museale arbeidet er basert på en kombinasjon av lønnet
arbeid i Vitenparken og frivillig arbeid fra Vitenparkens venner
og Norsk Veterinærhistorisk Selskap. I Vitenparken er samlings-
ansvarlig Kamal Malik tilsatt i deltidsstilling. I Vitenparkens
Venner og Norsk Veterinærhistorisk Selskap utføres det et
betydelig frivillig arbeid knyttet til oppgavene som er omtalt
foran. I Norsk Veterinærhistorisk Selskap utføres det videre
viktig vitenskapshistorisk arbeid knyttet til arbeidet med artikler
i foreningens årbok.

Vitenskapshistorisk samlingsforvaltning

Årsrapport 2022 for Vitenparken Campus Ås

33

Forskning og utvikling

Nature in your face

Nature in your face er et forskningsprosjekt ledet av NTNU. Prosjektet tematiserer ulike formidlingsteknologier og læringsplattformer knyttet til klima- og miljøspørsmål. Vitenparkens rolle i prosjektet er utvikling og uttesting av såkalt økovoisualisering i den arbeidspakken som omhandler mat. Økovoisualiseringer er multimodiale installasjoner (for eksempel kunst, spill, data) og Vitenparken utviklet i samarbeid med Oglenoor og Inspire To Action en økovoisualisering/installasjon om matsvinn vi har kalt Matboksen. Den erstatter den ordinære ryddestasjonen der tallerkener, glass, bestikk og matavfall blir kastet i kantiner på skoler og arbeidsplasser. Den tar et bilde av matavfallet som er igjen på tallerkenen og legger det oppå et ansiktsbilde av personen som kaster det. Du får matavfallet virtuelt slengt i ansiktet. I 2022 har vi besøkt 4 folkehøgskoler med installasjonen i forbindelse med matsvinn-workshops (ca 500 elever fordelt på Skjeberg, Romerike, Ringerike og Follo folkehøgskole).

Sustainable Eaters er et fireårig prosjekt med et overordnet mål om å gi økt forståelse for, og forsterke forbrukernes bidrag til, et bærekraftig norsk matsystem. Forskningsprosjektet skal blant annet kartlegge hvordan forbrukernes valg og atferd har betydning for verdikjeden for mat. Vitenparken er med i forskningsprosjektet og er leder for arbeidspakken som tar for seg kommunikasjon og formidling. I 2022 har vi blant annet igangsatt arbeidet med å implementere en tilpasset installasjon og begynt arbeidet med å skape et digitalt showroom som videre vil fylles med relevant innhold i 2023.

GreenSmart

GreenSmart NMBU Sustainability Arena GreenSmart er et av NMBU sine tverrfaglige prosjekter kalt bærekraftsarenaer. Vitenparken deltar i to av arbeidspakkene da vi er leder arbeidspakken for kommunikasjon i tillegg til å delta i arbeidspakken om skolehage sammen med Institutt for lærerutdanning og utdanningsvitenskap (ILU). I 2022 har GreenSmart NMBU og Vitenparken gjennomført totalt åtte seminarer og en workshop med fokus på bærekraftig urban utvikling. GreenSmart inviterte til workshop på Vitenparken den 21. oktober hvor vi utforsket konkrete løsninger på utfordringer rundt bruk av matavfall i kompost med godt bidrag fra Vitenparken sine gartnerpedagoger. I tillegg til å være tema for GreenSmart er dette også en opplevd utfordring for Vitenparkens drift og læring i kjøkkenhagen. Se opptak av workshopen her

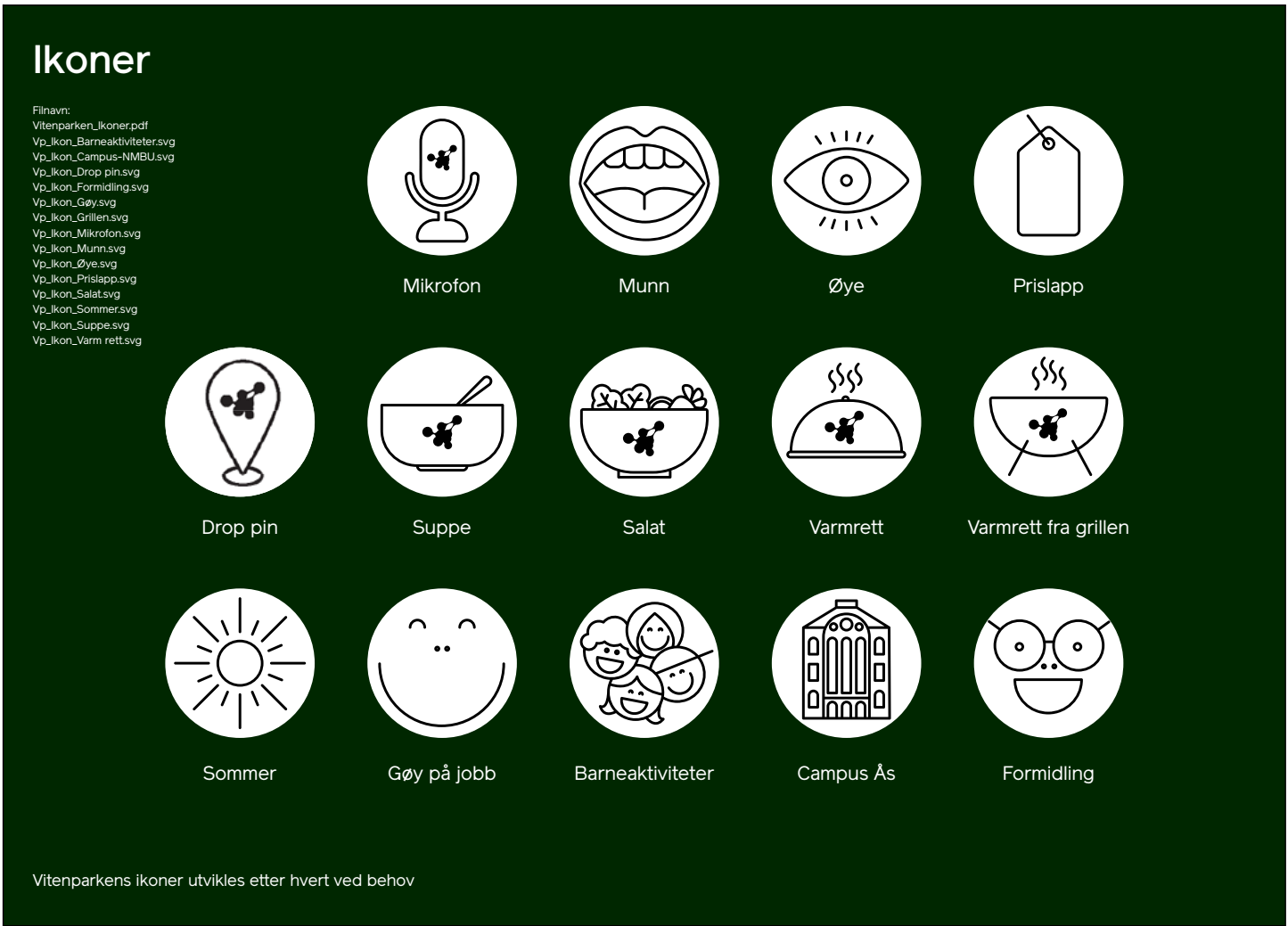
nmbu.cloud.panopto.eu/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=48a4ef88-163a-4434-9451-af4100a365c4

Cultivating public spaces

Dette er et pågående forskningsprosjekt som ser på hvordan urbant landbruk kan bidra til økt livskvalitet. I 2022 har vi jobbet med å ferdigstille utviklingen av en dyrkeapp som vil bli en nyttig digital verktøykasse for den urbane landbrukeren. Appen vil bli en spill-inspirert kunnskapsformidler og møteplattform for nye og erfarne urbane bønder med to målsetninger. Det ene er å tilby kunnskap til å hjelpe en uerfaren og fersk urban bonde i gang med sitt dyrkeprosjekt, og over de første tersklene. Den andre målsetningen er å tilby nettverksfunksjonalitet slik at man kan enkelt kan finne likesinnede å samarbeide med eller eksisterende prosjekter å engasjere seg i, og kanskje noen å dele avlingen med. Prosjektet ledes av fakultet for landskap og samfunn (LANDSAM) ved NMBU.

Visuell identitet

I 2022 har vi også jobbet med Vitenparkens visuelle identitet, og laget en designmanual som gir oversikt over Vitenparkens logo, farger, typografi, symbol, ikoner, illustrasjoner, ulike maler og eksempler for inspirasjon. Vitenparkens visuelle identitet ble første utviklet av Bielke &Yang i 2013. Vitenparkens visuelle identitet har blitt videreutviklet av vår grafiske designer Raquel Maia Marques fra juni 2020, frem til i dag. Vitenparkens visuelle identitet er ikke statisk, og vil fortsatt videreutvikles i takt med tiden og våre behov.

Samarbeidspartnere og støttespillere

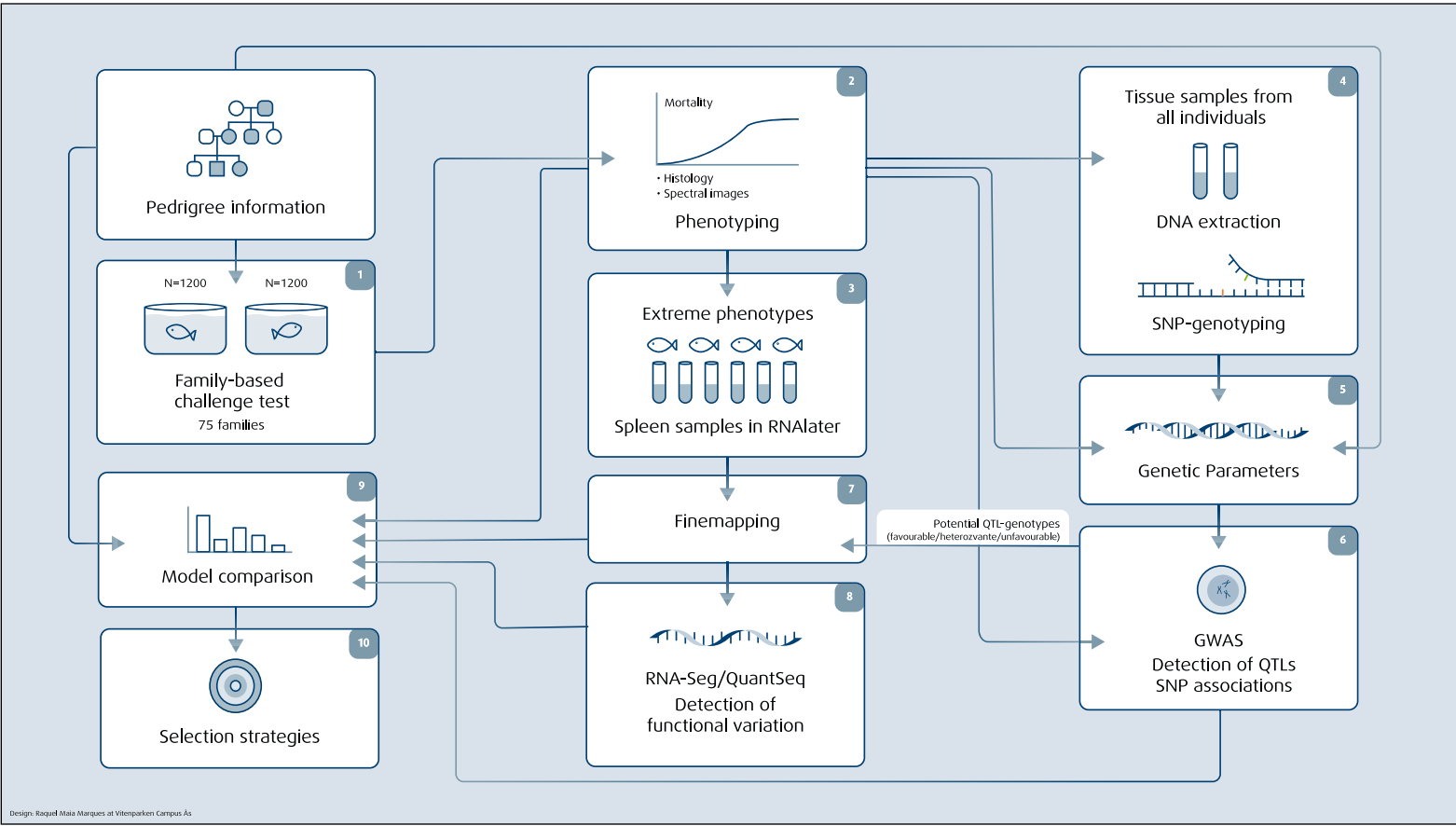
Gjennom året gjennomførte vi en rekke leveranser til ulike aktører med behov for formidling rundt bærekraft.

I samarbeid med NITO kunne vi igjen gjennomføre Barnas Ingeniørdag i oktober – et arrangement som gir god spredning for Vitenparken og alltid godt besøkt.

I samarbeid med Ås kommune, har vi gjennomført Smak Ås med egen familiedag på Vitenparken på søndagen. Øvrige leveranser med blant annet tørkede insekter, Brølepanteren og bærekraftspillet og har gått til Alti Senter på Vinterbro, Oslo Fashion Outlet i Vestby, Ås Idettslag, og DeNett i Drangedal.

Før sommeren tok Coca Cola Norge kontakt etter å ha sett Brølepanteren på Oslo Fashion Outlet og ønsket å ta den i bruk under Norway Cup. Da Brølepanterne dessverre var opptatt på turne, fikk vi utviklet en mega-sprettert som var stor suksess på Norway Cup og medførte en konstant kø av barn og voksne som ville teste ut treffsikkerheten. Anledningen ble benyttet til å dele ut 2-for-1 billetter til Vitenhelger.

Vitenparken fortsetter samarbeid med Nofima ved å levere design tjenester og å hjelpe forskere med formidling av sin kunnskap visuelt, ved å lage figurer, ikoner, infografikk, og maler. I tillegg har vi designet DigiFoods årsrapport 2021, Næringsnytte 2022 (utgaver på norsk og engelsk), og Nofima kalender 2023. Digital Food Quality (DigiFoods) er et senter for forskningsbasert innovasjon med formål å utvikle smarte sensorløsninger for matkvalitetsvurdering direkte i foredlingslinjene, gjennom hele matens verdikjeder. Vitenparken har også ombrukket magasinet Næringsnytte på norsk og engelsk i perioden 2021–2023.

Samarbeidet med Campus Ås er godt og vi fortsetter å dele relevant innhold fra aktører på Campus i våre kanaler. Vi har sett en veldig fin utvikling når det gjelder omvisninger og det er notert over 20 omvisninger fordelt på i overkant av 400 personer i 2022. Spesielt juni og september har pekt seg ut som populære måneder for omvisning. Vi ser frem til å følge utviklingen videre godt hjulpet av vår høyt kompetente omviser og NMBU-veteran Tove Blytt Holmen.

I 2022 fortsatte også vårt gode samarbeid med Infinitum og reiste på turné med de mobile Brølepanterne, interaktive installasjoner vi har utviklet sammen med dem. Vi hadde besøk av Karsten Warholm og det ble spilt inn en video som ble kjørt i Sosiale medier der seeren kunne gjette på hvor mange timer musikk man kunne lytte til ved å pante x antall flasker. Det ble videre trukket rundt 20 vinnere som fikk gratis billett for 2 på VitenHelg hos Vitenparken.

Detalj fra inngangspartiet på Urbygningen på NMBU i Ås. Universitetet er fullt av spennende landemerker som mange får ta del i ved å bli med på en av våre omvisninger.

Frivillig innsats

Vitenparken er basert på betydelig frivillig, ikke lønnet innsats. En vesentlig del av Vitenparkens arrangementer og aktiviteter er utviklet og gjennomført frivillige bidrag av forskere og studenter på Campus Ås. Dette er arbeid som utføres i fritiden, i tillegg til et formalisert samarbeid med kompetansepartnerne NMBU, NIBIO, Veterinærinstituttet og NOFIMA. Det er videre samarbeid med lokale og nasjonale frivillige organisasjoner. Nasjonalt og lokalt næringsliv bidrar også med frivillig innsats som er avgjørende for Vitenparken. I tillegg er frivillig arbeid organisert gjennom foreningen Vitenparkens Venner. Den frivillige innsatsen er også en svært viktig økonomisk dimensjon da det kvalifiserer Vitenparken som en frivillig organisasjon, og utløser gaver til allmennyttige formål.

Vitenparkens venner

Vitenparkens venneforening hadde i 2022 150 medlemmer. De fleste aktive medlemmene er engasjert i det vitenskaps-historiske arbeidet, men bidrar også i forbindelse med vitenskapshistoriske filmkvelder og tematiske arrangementer.

Inspire To Action AS – digital strategi

I 2019 ble det gjennomført et grundig strategiarbeid for å se på mulighetene for en digital strategi i tråd med Vitenparkens mandat knyttet til kunnskapsformidling. Et heleid datterselskap Inspire To Action AS ble stiftet i februar 2020. Inspire To Action AS har kompetanse innen kreativ digital kommunikasjon, herunder spillbasert innhold, filmproduksjon, design, apputvikling og annen digital kompetanse. Inspire To Action AS fungerer som underleverandør til Vitenparken i flere sammenhenger, både som leverandør av digitale konferansetjenester, og som innholdsutvikler – og produsent i flere prosjekter.

Synergieffekter mellom Vitenparken og datterselskapet har vært avgjørende for at vi har vært i stand til å håndtere de utfordrende vilkårene vi har hatt under corona-pandemien i 2020 og 21 slik at disse ikke har fått større negative konsekvenser. I 2022 har det gode samarbeidet mellom Vitenparken og Inspire To Action fortsatt til gjensidig glede og nytte og vi ser at mange av de ønskede synergieffektene begynner å materialisere seg.

Takk!

Vi vil varmt takke alle våre gode støttespillere lokalt, regionalt og nasjonalt som på mange ulike måter har bidratt til at Vitenparken har hatt en eventyrlig vekst i 2022. Vi vil også takke forskere, venneforeningen og andre ildsjeler som har lagt ned betydelig frivillig innsats. Ikke minst vil vi takke publikum som har strømmet til Vitenparken og bidratt til at vi har satt den ene besøksrekorden etter den andre. Det varmer, og understreker Vitenparkens betydning som aktør i lokalmiljøet. Alle bidrag og frivillig innsats gjør at den spennende utviklingen Vitenparken har opplevd i 2022 har vært mulig og gir oss gode forutsetninger for et spennende strategiarbeid i 2023.

Les mer på vitenparken.no

